

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

ANUL XIV Nr. 696

VINERI 18 IULIE 1958

12 PAGINI, 1 LEU

Chemarea Păcii

Congresul arhitecților

Așa cum s-a mai anunțat, între 20-28 iulie se vor desfășura la Moscova lucrările congresului Uniunii internaționale a arhitecților, care va avea ca temă construcția și reconstrucția orașelor în cursul anilor 1945-1957.

Se prevede o participare masivă, deoarece arhitecții din întreaga lume manifestă un interes viu și legitim pentru această întâlnire de la Moscova, la care vor participa personalități de prim ordin.

Țara noastră va fi reprezentată de un grup numeros — 40 de delegați — de o compoziție foarte variată. Delegația română va cuprinde reprezentanți ai tuturor forurilor de arhitectură — Uniunea arhitecților, departamentul de arhitectură și urbanism din Ministerul Construcțiilor, proiectanți din diferite institute și arhitecți șefi de regiuni și orașe.

Construcția și reconstrucția orașelor în perioada postbelică este o temă vastă și extrem de importantă. Este, deci, firesc interesul cu care sînt așteptate lucrările congresului, rapoartele consacrate acestei teme, cu referiri la principalele regiuni geografice ale lumii.

Arhitecții romini și-au adus și ei contribuția la întocmirea referatelor generale. Secția rominească a Uniunii internaționale a arhitecților a elaborat un material documentar consacrat problemelor de urbanism din România. A fost pregătit, de asemenea, un bogat material grafic — 18 panouri — care ilustrează realizările urbanistice din țara noastră. Acest material cuprinde, printre altele, proiectele de sistematizare a orașelor București și Galați, a litoralului Mării Negre și Văii Jiului.

Panourile noastre vor fi expuse, alături de cele ale altor țări, la expoziția internațională care va funcționa în zilele congresului. În afară de aceasta, vom lua parte și la expoziția itinerantă a U.I.A., care ilustrează o sumă de aspecte arhitecturale din diferite țări ale lumii, la expoziția proiectelor elaborate de studenții institutelor de arhitectură și la expoziția de cărți de arhitectură.

Noi, arhitecții romini, așteptăm multe de la acest congres. Dezbaterile problemelor de urbanism din întreaga lume, va fi o experiență foarte interesantă și instructivă, care ne va ajuta să ne îmbogățim substanțial cunoștințele.

În al doilea rînd, pe lângă materialul prețios pe care-l va cuprinde expoziția internațională a congresului, vom lua cunoștință de o expoziție a arhitecturii sovietice, care se va deschide cu acest prilej. Și mai ales vom lua cunoștință direct, pe viu, de marile realizări de arhitectură și urbanism din Uniunea Sovietică, de experiența înaltă a arhitecților sovietici. Vreau să amintesc cu acest prilej că în afară de Moscova, vom vizita orașele Kiev și Leningrad care, după cum se știe, se mindresc cu realizări impresionante în domeniul arhitecturii.

Congresul de la Moscova va prilejui un contact direct între arhitecții noștri și cei din alte țări, un rodnic schimb de păreri și de experiență.

Sîntem încredințați că prin discutarea unor probleme legate de construcția pașnică, de înfrumusețarea și îmbogățirea vieții omului, vom întări sentimentul păcii de care sînt în general animați constructorii și arhitecții. Totodată, prin lucrările noastre vom realiza un pas însemnat în consolidarea colaborării între arhitecții din întreaga lume.

Congresul Uniunii internaționale a arhitecților, pe care Uniunea Sovietică îl găzduiește afirmîndu-și astfel încă o dată consecvența față de principiile de pace și colaborare, va permite să se stabilească un limbaj comun între oameni animați de dragoste și respect față de patrimoniul civilizației mondiale.

prof. arhitect Marcel Locar

Din sumar:

■ Cum l-am cunoscut pe Maiakovski

(pag. 2-a) de Lidia Seifuina

■ Perspective actuale ale economiei colhozurilor

(pag. 4-a) de D. Stănescu

■ Razna peste două continente și 15 capitale

(pag. 5-a) de V. Vavilov

■ Itinerar muzical

(pag. 8-a) de Ion Vasilescu

TELEGRAMA

nu uitați! stop concursul nostru de jocuri distractive "croaziera prieteniei" se încheie la 2 august a.c. stop una sută premii constînd dintr-o călătorie pe marea neagră (crimeea și caucaz) stop

procurați-vă culegerea de jocuri "croaziera prieteniei" de la chioșca rul dvs și de la organizația a.r.l.u.s. din localitate stop

veac nou

Cum l-am cunoscut pe MAIAKOVSKI

Era o zi strășnică. Tinăra republică rusă se istovea luptând împotriva dușmanilor dinlauntru și dinafară țării. Moscova era blocată, se simțea lipsa pînii și a cărbunilor. În întreaga țară pulsau însă forțele tinere ale sovietelor. În Moscova înfometată, înghețată, oamicii priveau viitorul curajos, în față.

Noi, cei care lucram în învățămînt, fuseserăm chemați în capitală, din toate colțurile uriașei republici spre a ne îmbogăți cunoștințele profesionale.

Într-o dimineață geroasă, nu-mi amintese luna și ziua, am zărit un așez pe un gard. Afișul anunța că la Muzeul politehnic va avea loc o discuție între futuriști și imagiști la care urma să ia cuvîntul și Vladimir Maiakovski.

M-am îndreptat și eu într-acolo. Maiakovski nu era pe scenă, ci în sală, în ultimele rînduri. A intrat pe neașteptate, fără zgomot, lucru ce nu l-a ferit totuși de atenția publicului, căci avea ceva deosebit în el care atrăgea atenția, oriunde s-ar fi aflat. În sala arhiplină s-a iscat rîmă, ca în preajma unui eveniment important. Se simțea că printre noi se află un om mare, deosebit de cei din jur. Sala întreaga era cuprinsă de frează, iar cei din primele rînduri își întorceau mereu privirile înapoi. M-am uitat și eu într-acolo și ochii mi s-au oprit asupra unui chip pe care n-am să-l uit niciodată.

Multe adjective pot fi folosite spre a descrie chipul lui Vladimir Vladimirovici: energic, o frumusețe plină de bărbăție, inteligență inspirată. Toate se potrivește foarte bine, dar nu pot nici pe departe să-l înfățișeze în adevărata lui lumină. Pe fața lui Maiakovski, așa cum l-am văzut atunci, se exteriorizase o forță lăuntrică cum rareori poți întâlni. Era desigur uriașul lui talent, sufletul lui minunat care se întipăriseră în trăsăturile-i energice.

Maiakovski purta o scurtă cenușie, călduroasă, iar în mină ținea o căciulă din blană de miel, destul de obișnuită în acele vremuri. Stătea liniștit, nemșcat. În aparență nu ne distrăgea de la cele ce se petreceau pe scenă. Dar în sală intrase Maiakovski și — pentru mine personal, ca și pentru cei mai mulți din cei de față — dispăruseră ceilalți poeți de pe

de Lidia Seifulina

scenă ale căror cuvîntări abia le mai auzeam, după cum nu mai auzeam nici zgomotul surd stîrnit de apariția lui. Părea că în sala devenită, parcă, pustie se afla numai un singur om, omul investimintat în scurta cenușie care deși privea absent înainte-i, vedea un lucru pe care eu nu izbuteam să-l văd. În acele clipe simțeam nevoia imperioasă ca omul acesta să înceapă să vorbească, să spună ceea ce vede. E greu să exprimi în cuvinte emoțiile, zburciunile inimii. Și emoția mă învăluie ori de câte ori îmi amintesc de prima mea întîlnire cu Vladimir Maiakovski, poetul. Îi îndrăgim versurile, credeam neclintit în ele...

Cu totul altfel s-a petrecut cea de a doua întîlnire, de data aceasta personală, cu Vladimir Vladimirovici. De la memorabila seară de la Muzeul politehnic se depănaseră cinci ani...

65 de ani de la nașterea poetului

Din nou Moscova, de astă dată însă cu totul alta. Indesululată, frumos împodobită, ba chiar de-a dreptul primitoare și totuși pentru mine, nu indesul de apropiată. Era Moscova Nep-ului. Nici eu nu mai eram cea dinainte. Eram fericită, mulțumită cu mine însumi: fusesem primită în Uniunea Scriitorilor Sovietici. Dar sensibilitatea mi se tocise în oarecare măsură și nu mai încercam același entuziasm, aceleași emoții cînd citeam sau ascultam versuri. Ei da, așa se întîmplă atunci cînd în dorința de a scrie tu însuși bine, ba chiar mai bine decît alții, îți stăpînești pornirile inimii. Nu mai ardeam de dorința de a-l întâlni pe Maiakovski, ba începusem chiar să mă tem de o astfel de întîlnire. Cred că aici s-ar potrivi următoarea anecdotă: într-un rînd, un poet talentat s-a întîlnit cu un poet mai puțin înzestrat, dar foarte sigur de sine. Poetul talentat i s-a adresat: „E greu să fii poet”. La care cel de-al doilea i-a răspuns foarte mîndru: „Da, e foarte greu”. „Dar de unde știi asta?” — l-a mai întrebă uitînd poetul talentat.

Ce-ar fi, îmi spuneam, ca și la întîlnirea mea cu Maiakovski

să aibă loc o asemenea convorbire? Maiakovski mi-ar spune: „Da, literatura... Dar cu ce ocazie sinteți pe aici?”

Întîlnirea a avut loc cu totul întîmplător, în redacția ziarului „Izvestia” și anume, în biroul redactorului șef. Maiakovski s-a arătat prietenos, modest și foarte atent. Despre activitatea mea s-a exprimat cam așa:

— Mi-a plăcut lucrarea dumitale „Infractorii”. Alțeva n-am mai citit din lucrările dumitale. Asta, însă, e o nuvelă bună.

Am discutat despre activitatea noastră literară pe teren, pentru care dealtfel și venisem amîndoi la redacție. Vladimir Vladimirovici mi-a dat unele sfaturi prietenești, arătîndu-mi cît de necesar este ca, cu prilejul unor astfel de deplasări să ai cu tine lucrările proprii, spre a le putea folosi la momentul potrivit.

Stringindu-mi mîna la despărțire, Maiakovski a prins să zîmbească. Un zîmbet cu totul aparte. Dinții-i strălucitori de albi nu se zăreau, în schimb, întregu-i chip sever prin înseși trăsăturile lui se luminase. Plină de recunoștință față de acest om mare, care s-a ferit să-și arate superioritatea în fața unuia mai mic, căci simțămîntul acesta îl aveam în fața lui, i-am spus:

— Vedeti dumneavoastră, Vladimir Vladimirovici...

— Știu — m-a întrerupt el cu același zîmbet — țî-am plăcut. Și dumneata mie. La revedere!

O simplă glumă și, desigur, plină de îngăduință, dar cită căldură în glasul celui care a căderit nenumărați oameni, care

Editura științifică de stat „Bolșaiia sovskaia entiklopedia” desfășoară o intensă activitate editorială. În momentul de față, în centrul atenției Editurii se află „Mica enciclopedie sovietică” în zece volume, însumînd cele mai noi date cu privire la economia, știința,

V. V. Maiakovski

bust de A. P. Kibalnikov

și-a făcut nenumărați prieteni devotați pînă la sfîrșitul vieții. În ziua aceea am uitat de toate ambițiile. Un singur lucru important exista — mi-am spus — și acest lucru e literatura

sovietică. Literatura noastră sovietică e făurită de oameni mari și unul din ei e Vladimir Maiakovski. Ce fericire e să trăiești și să lucrezi alături de el!

ENCICLOPEDIA ȘI DICȚIONARE

tehnica, literatura și arta mondială. Primele două volume vor fi editate încă în cursul acestui an, celelalte urmînd să apară în 1959. Peste cîteva săptămîni, Editura va scoate de sub tipar Anuarul marii enciclopedii sovietice care cuprinde date și informații despre cele mai importante evenimente petrecute în anul 1957, atît în viața Uniunii Sovietice cît și a celorlalte țări ale globului.

Un deosebit interes stîrnește „Dicționarul biografic al oamenilor de știință și tehnicienilor”, apărut nu de mult și care reunește peste patru mii de articole despre inventatorii și savanții lumii, începînd de la Aristotel și pînă în zilele noastre.

În cursul anului, Editura va mai pune la îndemîna celor interesați un Dicționar muzical și va termina Mica enciclopedie casnică pentru care s-au primit încă de pe acum multe cereri.

În următorii ani vor vedea lumina tiparului o Enciclopedie filozofică în patru volume, la întocmirea căreia participă institute și catedre de filozofie din Uniunea Sovietică, China, Cehoslovacia, R.D.G., Polonia, Bulgaria, Ungaria și România, o enciclopedie istorică în 12 volume, o enciclopedie a teatrului, Micul dicționar fizic în patru volume și Mica enciclopedie medicală într-un volum. Pentru anii 1959—1960 Editura pregătește apariția unui Dicționar economic și a unui Dicționar cinematografic. Au început de asemenea pregătirile în vederea editării Dicționarului li-

terar prevăzut să apară în anii 1960—1962.

Planul Editurii „Bolșaiia sovskaia entiklopedia” nu se oprește însă aici. Pînă în anul 1961 vor fi puse la îndemîna specialiștilor o Mica enciclopedie chimică în trei volume, Mica enciclopedie geografică în patru volume, o Mică enciclopedie despre arta plastică și arhitectura în două volume. Merită de asemenea semnalat faptul că Editura va scoate de sub tipar și o enciclopedie într-un volum despre energia atomică, o lucrare care nu a mai fost întreprinsă pînă acum în nici o altă țară din lume.

Enciclopedia „Energia atomică” va cuprinde aproximativ 2.500 de articole și va apare în preajma celei de a doua conferințe internaționale pentru folosirea pașnică a energiei atomice, care va avea loc în septembrie a.c. la Geneva.

A. B.

MEMORIILE LUI S. M. BUDIONNÎI

„Editura sovietică „Voenizdat” a scos recent de sub tipar un interesant volum de memorii intitulat „Drumul străbătut” și datorat marelui Uniunii Sovietice Semion Mihailovici Budionnii, talentat conducător de oști și unul din cei mai populari eroi ai războiului civil. În legătură cu apariția acestei cărți, revista „Novii Mir” nr. 5 a publicat o recenzie din care spicuiem cele ce urmează.

Interesul stîrnit de această carte printre cititorii sovietici — arată recenziile — se datorează nu numai popularității autorului, ci și faptului că ea este o reușită a genului.

În volumul de memorii „Drumul străbătut” — ne informează recenziile — autorul se referă cu precădere la crearea unităților de cavalerie sovietice al căror comandant a fost, la acțiunile lor de luptă împotriva gondașilor albi, asupra că-

roră a raportat strălucite victorii.

Prima parte a cărții, strict autobiografică, prezintă viața de dinainte de revoluție a lui Semion Budionnii, fecior de argat de prin părțile Donului. În continuare autorul descrie întîlnirile lui cu Mihail Vasilievici Frunze și Alexandr Fedorovici Miasnikov, vechi bolșevic și scriitor în acea vreme membru al Comitetului frontului de vest, care, zi de zi, l-au ajutat și îndrumat să-și ridice conștiința politică, să înțeleagă în profunzime politica partidului bolșevic și să discearnă caracterul burghez al politicii așezate de partidele vrămașe bolșevicilor.

„Activitatea pe care am depus-o sub conducerea lui Frunze și Miasnikov a fost prima mea școală cu adevărat bolșevică, deși în acea vreme nu eram

membru de partid” — povestește S. M. Budionnii.

Deși volumul numără mai bine de 400 de pagini, acestea se referă la evenimente desășurate pe parcursul a numai doi ani de zile. Dar ce vremuri surtunoase, cîte nu s-au petrecut în acest răstimp în viața autorului, în viața poporului sovietic!

Valoarea memoriilor marelui S. M. Budionnii — subliniază recenziile — constă înainte de toate în relatarea întocmai a eroicelor fapte săvîrșite de legendara Pervaia Konnaia — Armata I de cavalerie —, în descrierea faptelor de noblețe și curaj săvîrșite de ostașii, comandanții și comisarii ei politici în lupta pentru izbînda revoluției și fărîmarea primului stat socialist din lume.

C.

Veac nou
Organ al Consiliului General A.R.L.U.S.
Apare săptămînal
Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghica, 5
Telefon 3.03.10
De la 1 iulie, abonamentele pe 3 luni, 10 lei; pe 6 luni, 20 lei — și pe un an, 40 lei.

Aşa numitele „comite ale salvării publice” atacă regimul republican și libertățile cetățenești ale poporului francez.

SĂPTĂMÎNA

Cheia marilor izbânzi

— Buchetul dvs., domnilor, are un iz de fascism!... (din „Krokodil”)

Stockholm 1958: POPOARELE SINT UNANIME

Există știri făcute să semene groaza: din pricina radioactivității sporite a aerului, meteorologii care lucrează la 400 km. sud de Tokio au trebuit să se evacueze (experiențele americane din zona Enivetok, nu otrăvesc numai atmosfera politică); s-a anunțat că ploile căzute în Australia sînt ploi radioactive; cercetînd procentul de stronțiu radioactiv din scheletele copiilor englezi, savanții au tras semnalul de alarmă; un matematician american care a lucrat la fabricarea bombei atomice a fost cuprins de remușcări și s-a sinucis.

Elementul dominant în lumea contemporană nu e însă groaza care speranța. Modul de manifestare al oamenilor nu e fatalismul ci lupta: un mare grup de japonezi au organizat „marșul popular de 1000 km. pentru pace”; aflînd despre convocarea Congresului mondial al popoarelor pentru dezarmare și colaborare internațională de la Stockholm deputații din Rio de Janeiro au semnat o moțiune: „ne exprimăm convingerea cea mai arzătoare că acesta (Congresul) (n.r.) își va realiza obiectivele sale de pace și înțelegere, obiective care corespund dorinței tuturor popoarelor...”

Sînt multe luni de cînd oamenii din cele cinci continente au luat cunoștință de obiectivele Congresului de la Stockholm. Există lucruri pe lingă care poți trece indiferent. Există altele care obligă la o atitudine. Chemînd popoarele să-și trimită reprezentanții la Congresul de la Stockholm, Biroul Consiliului Mondial al Păcii s-a adresat deopotrivă rațiunii și inimii: „Omenirea nu poate trăi cu conștiința primejdiei unei catastrofe atomice. Într-o lume în care se stochează și se răspîndesc arme din ce în ce mai monstruoase, un conflict local sau chiar un accident pot declanșa catastrofa”.

Orice minte care n-a pierdut încă puterea judecării își dă seama: stocarea armelor atomice înseamnă primejdie; a înlătura primejdia înseamnă a distruge stocurile atomice. Răspîndirea armelor nucleare în diverse țări ale lumii înseamnă pericol; a înlătura pericolul înseamnă a desființa bazele atomice care împînzesc lumea occidentală. Orice conflict local nu este decît germele unui

Pentru dezarmare și colaborare internațională

conflict mare; a preveni incendiul înseamnă a stinge toate „focurile mici”. Orice accident (sau orice premeditare camuflată) poate avea urmări incalculabile.

Reprezentanții popoarelor au venit la Stockholm să găsească drumuri comune: alături de alte probleme ale zilelor noastre, problemele dezarmării așteaptă să fie rezolvate. Toți știu că putere poate avea un exemplu și toți știu că exemplul a și fost dat: încă în urmă cu cîteva luni Uniunea Sovietică a luat inițiativa încetării unilaterale a experiențelor atomice. Au urmat noi propuneri de pace, repetate apeluri la pace și înțelegeri adresate puterilor occidentale. Unii pot califica toate acestea drept „propagandă”, dar în lume sînt din ce în ce mai mulți cei ce se întreabă de ce o asemenea propagandă poate fi făcută de guvernul sovietic și nu și de cel american... Aici nu e vorba însă, firește,

de propagandă. Aici e vorba de viitorul omenirii, de soarta generațiilor ce urmează. Cu banii cheltuiți în cel de-al doilea război mondial fiecare familie și-ar fi putut construi cîte o casă cu cinci camere. Au murit în cursul acestui război — asupra grozăviilor căruia degeaba încearcă unii să arunce vîlul uitării — 22.000.000 de oameni; au rămas schilози sau răniiți alte 34.000.000! Ce-ar mai putea fi adăugat la aceasta? Poate doar faptul că în cel de-al doilea război mondial au fost aruncate doar două bombe atomice fiecare cu cîte o putere explozivă de 20.000 de tone trinitrotoluen și că astăzi se fabrică bombe cu o putere explozivă de 1.000 (una mie) ori mai mare.

Inercind să sădească scepticismul, simțămîntul inutilității eforturilor în lupta pentru pace, unii sugerează mereu ideea că problemele vieții contemporane sînt prea complicate pentru a îngădui o altă soluție decît „politică de forță” cu corolarul acesteia — războiul. Stockholmul va arăta însă că rațiunea poate triumfa. Aceasta nu va fi o polemică ci reafirmarea unui adevăr. Totdeauna după marile întîlniri internaționale pentru pace, ochii multora s-au limpezit, conștiințele multora și-au schimbat înclinația, forțele tuturor luptătorilor pentru pace s-au întărit. Acum cînd preturîndeni în lume, deschizînd zăbrele, oamenii caută știri noi în legătură cu pregătirea mult așteptatei conferințe la nivel înalt, corespondenții de presă transmit din Stockholm știri importante: a început conferința la nivel înalt a popoarelor, ceea ce nu poate decît să influențeze în bine atmosfera lumii și să dea de gîndit celor ce încă mai caută să pună piedici întîlnirii oficiale a șefilor marilor puteri.

Radu Țiu'escu

Recenta vizită în R. D. Germană a delegației P.C.U.S. și ampla cuvîntare rostită de N. S. Hrușciiov la cel de al V-lea Congres al Partidului Socialist Unit din Germania, au constituit fără îndoială evenimente însemnate nu numai pentru mișcarea comunistă și muncitorească internațională, ci pentru întreaga viață politică mondială. Problemele dezbătute la tribuna congresului au oglîndit preocuparea majoră a forțelor politice conducătoare din țările în care a triumfat orînduirea socialistă ca sistem social-politic de organizare a vieții popoarelor, de a consolida și desăvîrși această orînduire, în strînsă unire și întruajutorare frățească, împotriva încercărilor făcute de imperialiști și de sprijinitorii lor din rîndurile revizionistilor contemporani, de a submina unitatea partidelor comuniste și muncitorești, solidaritatea țărilor lagărului socialist.

Idea care s-a degajat cu cel mai puternic ecou din toate dezbaterile de la recente congrese ale partidelor comuniste și muncitorești a fost astfel formulată de N. S. Hrușciiov în cuvîntarea rostită la Congresul P.S.U.G.: „Pînă în prezent într-o singură țară — în Uniunea Sovietică — a fost desăvîrșită construirea socialismului. Acum noi intrăm în epoca de desăvîrșire a construirii socialismului în multe țări”.

Timp de 30 de ani Uniunea Sovietică a fost singura țară socialistă din lume. În condițiile cunoscute de izolare și ostilitate organizată din partea lumii capitaliste, în condițiile apărării împotriva intervenției imperialiste, și mai tîrziu, împotriva invaziei fasciste, primul stat muncitoresc-țărănesc din istorie s-a dovedit nu numai viabil, dar mult superior adversarilor săi. Astăzi, o numeroasă familie socialistă înconjoară statul pe drept cuvînt considerat ca deschizător de drumuri pentru viitorul întregii omeniri. Și forța acestei familii este cu atît mai mare, nu numai prin factorul numeric, dar mai cu seamă prin răsunătoarele progrese făcute de fiecare din țările socialiste și în primul rînd de Uniunea Sovietică.

Anul acesta, de pildă, în timp ce în primul trimestru volumul producției industriale a Uniunii Sovietice a depășit cu 11 la sută volumul producției din perioada corespunzătoare a anului trecut, în Statele Unite ale Americii, chiar după datele statisticii oficiale, volumul producției industriale a fost cu 11 la sută mai mic. În cuvîntarea pe care a ținut-o la Halle, cu prilejul vizitei sale în R. D. Germană, N. S. Hrușciiov a amintit că anul acesta Uniunea Sovietică va construi 7 furnale și va spori producția de fontă cu mai bine de 4.500.000 tone numai prin punerea în funcțiune a acestor furnale. „Să vedem — a adăugat premierul sovietic — cu cît vor spori producția de fontă țărilor capitaliste!” Este de ajuns să arătăm că în 1957, producția de oțel a S.U.A. (cea mai mare producătoare de oțel a lumii capitaliste) a scăzut cu 40 la sută pentru a înțelege că întrebarea pusă de N. S. Hrușciiov nu este lipsită de o firească ironie.

Este știut astăzi că U.R.S.S. a ajuns să depășească S.U.A. atît în ce privește ritmul de creștere, cît și în privința sporului producției de minereu de fier, cărbune, petrol, fontă, oțel, ciment, țesături de lînă. Uniunea Sovietică depășește S.U.A. de peste două ori la producția de grîu și va depăși probabil anul acesta producția americană de lapte.

O concluzie necesară se desprinde îndeosebi din ritmul superior de dezvoltare a economiei sovietice: Uniunea Sovietică și odată cu ea toate țările socialiste au posibilitatea să asigure popoarelor lor condiții de viață din toate punctele de vedere mai bune decît o pot face țările capitaliste. Succesele obținute de țările socialiste în domeniile economiei, științei și culturii dovedesc fără putință de tăgădă forța vitală a orînduirii lor sociale.

„Iată de ce partidele comuniste și muncitorești — a subliniat N. S. Hrușciiov — sînt de părere unanimă că numai unitatea țărilor socialiste, bazată pe principiile internaționalismului proletar, asigură folosirea maximă a superiorității sistemului mondial al socialismului, face să crească forța și țăria sa în lupta pentru preîntîmpinarea unui nou război și în întrecerea economică cu capitalismul”.

Singură Iugoslavia, din voința conducătorilor ei, ocupă o poziție aparte față de familia strîns unită a partidelor comuniste și muncitorești. Sînt prea bine cunoscute concepțiile revizioniste, antimarxiste, în baza cărora conducătorii Uniunii Comunistilor din Iugoslavia au ajuns să ponească țărilor lagărului socialist și partidelor lor. Ei încearcă să defăimeze — pretinzîndu-se totuși marxisti! — însăși orînduirea din U.R.S.S. și din țările de democrație populară, deși, după cum o dovedește simpla comparație a datelor statistice, o țară socialistă vecină, ca Bulgaria, a obținut la principalii indici ai dezvoltării economice sale rezultate mult mai bune decît Iugoslavia.

Respingînd insinuările și calomniile răspîndite de conducătorii iugoslavi în privința rolului istoric al Uniunii Sovietice în mișcarea revoluționară, N. S. Hrușciiov a arătat că nu este pentru prima oară cînd dușmanii U.R.S.S. folosesc în scopurile lor murdare născocirea despre „hegemonia sovietică”.

De-a lungul a 40 de ani de existență a U.R.S.S. s-a dovedit prin fapte că tot ce a înfăptuit poporul sovietic a corespuns nu numai intereselor sale naționale, ci a constituit o contribuție demnă la cauza generală a proletariatului din toate țările. „Cauza construirii socialismului și comunismului — a sintetizat N. S. Hrușciiov această idee — noi o considerăm cea o măreață cauză internațională”.

Calomniînd Uniunea Sovietică, dușmanii noii orînduirii ținesc nu numai la dezbinarea lagărului socialist, ci vor să lovească în însăși forța principală, în reazimul sigur al acestui lagăr. Elogiile lor ieftine, aduse „comunismului național”, pe care îl identifică adesea cu „comunismul iugoslav” nu reușesc să inducă în eroare pe oamenii muncii din toate țările, care știu să aprecieze rolul de avangardă al P.C.U.S. și al Uniunii Sovietice pentru proletariatul mondial și pentru toate popoarele care pășesc sau vor păși pe drumul luminos al comunismului. După cum știu să condamne rolul nedemn pe care și l-au asumat astăzi revizionistii iugoslavi, acela de a încerca să lovească în unitatea țărilor socialiste, făcînd astfel nu gratuit, jocul imperialiștilor.

Programul revizionistilor iugoslavi, care cuprinde o apreciere fundamentală falsă a situației internaționale, a rolului Uniunii Sovietice și lagărului socialist a primit și la recentul Congres al P.S.U.G. riposta cuvenită. Partidele comuniste și muncitorești din cele 46 țări participante și-au manifestat o dată în plus deplina lor solidaritate și unitate proletară internațională, respingînd atacurile și clevetirile dușmanilor socialismului și păcii.

M. Mihail

perspective actuale ale economiei colhozurilor

Interesele îndeplinirii sarcinii economice fundamentale a U.R.S.S., interesele îndeplinirii programului construcției comuniste elaborat de Congresul al XX-lea al P.C.U.S. cer ca, paralel cu dezvoltarea rapidă și multilaterală a industriei, să se asigure avântul continuu al producției agricole a Uniunii Sovietice.

Tocmai de aceea problemele legate de dezvoltarea neîntreruptă a orânduirii colhoznice, a forțelor de producție din agricultura U.R.S.S. se află în atenția Partidului Comunist și a guvernului Uniunii Sovietice. Pe această linie se situează măsurile luate în ultimii ani privind introducerea unui nou sistem de planificare în agricultură, acordarea dreptului de a aduce modificări în statutul model al artelului agricol — în funcție de condițiile locale — creșterea cointeresării materiale a colhoznicilor. Toate aceste măsuri au stimulat inițiativa creatoare a colhoznicilor în îmbunătățirea organizării producției colhoznice și în conducerea treburilor artelului, aducând o contribuție însemnată la întărirea și avântul producției colhoznice. În legătură cu aceasta, se poate arăta că dacă în 1932, în prima perioadă a existenței lor, colhozurile au predat statului sovietic ceva mai mult de 800 de milioane de puduri de griu, în 1956 ele au predat 2.370 milioane de puduri, adică aproape de 3 ori mai mult.

În momentul de față P.C.U.S. a pus în fața agriculturii Uniunii Sovietice un obiectiv grandios: acela ca în 1960 producția globală de cereale să se ridice la 180 de milioane de tone (11 miliarde de puduri); în același timp agricultura sovietică trebuie să ajungă din urmă în viitorul apropiat S.U.A. în ceea ce privește producția de carne, lapte și unt pe cap de locuitor. În condițiile actuale, cînd gospodăria obștească a colhozurilor și sovhozurilor s-a ridicat pe o treaptă nouă, mai înaltă, cînd ele au la dispoziție o cantitate uriașă de mijloace tehnice, aceste obiective sînt pe deplin realizabile.

Un rol de o covârșitoare importanță pentru dezvoltarea agriculturii socialiste și pentru avîntul producției colhoznice îl au hotărârile plenarei din februarie 1958 cu privire la dezvoltarea continuă a orânduirii colhoznice și la reorganizarea stațiilor de mașini și tractoare. Se știe că pe baza acestor hotărâri se îndeplinește schimbarea sistemului de deservire în producție și tehnică a colhozurilor și se reorganizează treptat stațiile de mașini și tractoare (S.M.T.) în stații tehnice și de reparații (S.R.T.). Trecearea la vânzarea tractoarelor, combinelor și altor mașini agricole direct colhozurilor va impulsiona folosirea mai bună a tehnicii moderne, va accelera progresul tehnic în agricultură, va stimula creșterea productivității muncii, a producției globale și marfă la 100 de hectare teren agricol și reducerea prețului de cost.

Recent, la plenara din iunie 1958 a C.C. al P.C.U.S. au fost elaborate noi măsuri menite să asigure dezvoltarea orânduirii colhoznice, crearea rapidă a unei abundențe de produse agricole în U.R.S.S. Aceste măsuri se referă la desființarea cotelor obligatorii și a plății în natură pentru lucrările efectuate de S.M.T.-uri, precum și la trecerea la vânzarea de către colhozuri a produselor către stat, la prețuri unice, diferențiate pe zone.

Potrivit hotărârii amintite, de la 1 iulie 1958 cotele obligatorii și plata în natură pentru lucrările executate de S.M.T.-uri au fost desființate. Cu începerea din anul 1958 statul sovietic va cumpăra de la colhozuri, în cadrul colectărilor planificate, cereale, cartofi, plante tehnice, zarzavaturi, carne, lapte și lînă la prețuri unice. Aceasta înseamnă în esență că vechiul sistem în care existau prețuri multiple, astfel încît colhozurile primeau pentru același produs prețuri diferite, a fost înlocuit; acum plata produselor agricole cumpărate de stat de la colhozuri se bazează pe principiul că prețurile sînt unice la fiecare fel de produs agricol, ele urmînd a fi, bine înțelese, diferențiate pe diferite zone ale Uniunii Sovietice, în funcție de condițiile naturale, climatice și economice.

Este important să se sublinieze că noile prețuri unice pentru produsele agricole sînt stabile și în același timp elastice, ele urmînd a fi corectate într-un sens sau altul, în raport cu condițiile concrete ale anului respectiv.

Noile hotărâri luate de plenara din iunie 1958 a C.C. al P.C.U.S. se înscriu pe linia măsurilor luate în ultimii ani de Partidul Comunist pentru a asigura aplicarea consecventă a principiului leninist al cointeresării materiale a lucrătorilor în dezvoltarea gospodăriei obștești, în sporirea producției agricole. Se știe că aceste măsuri și-au arătat roadele: în ultimii patru ani sporul mediu anual al producției agricole globale a U.R.S.S. a fost de 7,1 la sută, ceea ce la proporțiile actuale ale producției înseamnă multe milioane de tone. În același timp, în perioada care a trecut de la plenara din septembrie 1953 a C.C. al P.C.U.S. venitul anual al colhozurilor și colhoznicilor a crescut cu peste 50 miliarde ruble.

Sporirea cointeresării materiale a colhozurilor și colhoznicilor în creșterea producției agricole este asigurată nu numai prin fixarea prețurilor unice la produsele agricole; ea este asigurată, de asemenea, și prin aceea că, potrivit Hotărârilor plenarei din iunie 1958 a C.C. al P.C.U.S., s-a stabilit principiul plății regulate către colhozuri, a unor avansuri în bani, în contul produselor livrate statului, avansuri asupra cărora nu se percepe nici o dobîndă. În acest fel se înlătură caracterul sezonier al veniturilor bănești ale colhozurilor, care citeodată îngreuna îndeplinirea planului de către unele colhozuri.

Este demn de relevat că noile prețuri pe care le plătește statul sovietic colhozurilor în cadrul colectărilor planificate, nu vor fi însoțite de creșterea prețurilor de stat cu amănuntul la mărfurile de larg consum. Mai mult, ele acționînd ca un stimulente al creșterii producției agricole marfă în colhozuri, vor crea con-

Recoltă bogată.

dițiile economice ca prețurile pe piața colhoznică să fie într-un viitor apropiat mai mici decît prețurile cu amănuntul.

Care vor fi efectele măsurilor luate recent de Partidul Comunist al Uniunii Sovietice în legătură cu modificarea sistemului de colectare a produselor agricole, lichidarea prețurilor multiple de colectare și fixarea prețurilor unice? În primul rînd ele vor stimula creșterea producției agricole în colhozuri; acestea se vor ocupa și mai intens pentru ca prin ridicarea nivelului tehnic, prin folosirea largă a realizărilor științei agronomice și a experienței înaintate, prin introducerea unor noi specii și rase de animale și a unor noi culturi și soiuri de plante să asigure creșterea continuă a producției globale și marfă. Trebuie avut în vedere că, în condițiile creșterii continue a producției agricole, statul sovietic va cumpăra, în cadrul colectărilor planificate, numai o parte a producției marfă, necesară asigurării la timp a aprovizionării populației cu produse agro-alimentare și a industriei cu materii prime. În același timp, o parte considerabilă a producției va putea fi vîndută de colhozuri pe piața colhoznică.

Relevînd deosebită importanța economică a măsurilor discutate la plenara din iunie 1958 a C.C. al P.C.U.S., tov. N. S. Hrușciov a subliniat totodată covârșitoarea lor importanță politică. El a arătat că „problema centrală a construcției comuniste a fost și rămîne problema alianței dintre clasa muncitoare și țărănime” și că măsurile elaborate de Partidul Comunist în ultimul timp sînt menite să asigure tocmai întărirea continuă a acestei alianțe.

Reorganizarea S.M.T.-urilor, ca și reorganizarea sistemului de colectare și fixarea de prețuri unice la produsele agricole sînt măsuri de o covârșitoare însemnată. Ele sînt menite să asigure folosirea maximă a avantajelor sistemului economic socialist și a rezervelor producției, să stimuleze inițiativa și activitatea creatoare a colhozurilor și colhoznicilor.

Aceste măsuri vor determina condițiile unui nou avînt al producției colhoznice, dezvoltarea gospodăriei obștești a colhozurilor, crearea cît mai grabnică a unui belșug de produse agricole. Îndeplinirea programului elaborat de P.C.U.S. cu privire la avîntul rapid al agriculturii grăbește înaintarea societății sovietice pe calea spre comunism.

D. Stănescu

Microscop

257 de întreprinderi chimice

Pentru realizarea planului de dezvoltare a industriei chimice sovietice în viitorii opt ani, au fost alocate peste 100 de miliarde de ruble, care vor servi la construirea și modernizarea a 257 de întreprinderi. În 1965, producția de fibre artificiale și sintetice va fi de 4,6 ori mai mare, cea de mase plastice de 8 ori, iar cea de cauciuc sintetic de 3,4 ori.

Precizie maximă

Inginerul Viktor Ketterov de la uzina „Glavceasprom” din Moscova a construit, împreună cu lăcătușul Grigori Bugaev, două dispozitive pentru verificarea aparatelor de măsură și control, care funcționează cu o aproximație teoretică de 0,03 microni și, respectiv, 0,075 microni. Cele două dispozitive sînt utilizate în fabricile de cronometre și alte aparate de mare precizie.

RAZNA PESTE DOUA CONTINENTE SI 15 CAPITALE

34.400 km. în 48 ore și 30 minute

Performanța excepțională realizată zilele trecute de zburătorii sovietici cu unul din cele mai noi tipuri de avioane de călătorii construite în U.R.S.S., din vestita familie a aeronavelor „Tu”, constituie fără îndoială un eveniment deosebit în istoria aviației. Avionul „Tu-114-D”, se știe, a parcurs în 48 ore și 30 minute de zbor (cu trei escale pe parcurs) o distanță de 34.400 km., care depășește înconjurul pământului pe paralela Moscovei. Acest zbor avea de scop să verifice posibilitățile și calitățile noului tip de avion turbopropulsor (diferit de tipul „Tu-104”, care e turboreactor) în cele mai dificile condiții de navigație aeriană, deasupra Arcticei ca și a pustiuilor Asiei Centrale, la apus ca și la extremul răsărit, într-un timp, să parcurgă în toate direcțiile imensul spațiu aerian sovietic.

Cu aproape un sfert de veac în urmă, istoria aviației sovietice înregistra o faimoasă depășire a recordului mondial de distanță pe circuit închis — zborul de 75 ore al echipajului unui avion pilotat de îndrăznețul aviator M. M. Gromov, care a parcurs fără escală

o distanță de peste 12.200 km. A urmat, după doi ani, istoricul zbor fără escală Moscova—Nikolaevsk pe Amur (9.374 km.), realizat de echipajul V. P. Cikalov, G. Baidukov și A. Beliakov, iar mai târziu seria marilor performanțe a continuat cu expediția aeriană la Polul Nord, cu zborul fără escală Moscova — Polul Nord — America de Nord, cu zborul Moscova—Vladivostok etc.

În acest pătrar de veac calitățile avioanelor construite în U.R.S.S. și măiestria de zbor a piloților au depășit limitele progresului firesc, atingând performanțe la care nu s-ar fi putut ridica nici măcar pe aripile visului pionerii aviației mondiale, la începutul secolului nostru.

Printre cei 24 de pasageri aflați pe bordul lui „Tu-114-D” se număra și ziaristul V. Vavilov, care a notat pentru ziarul „Pravda” și pentru istorie impresiile sale despre acest raid în jurul unei secțiuni a globului pământesc. Publicăm aci, surprinse „pe viu”, notațiile extrem de interesante ale ziaristului sovietic:

Era ora 10 dimineața, când avionul a decolat de pe aerodromul de lângă Moscova. Obiectivul primei etape și totodată al primei escale: Extremul Orient. Noul avion mai zburase spre Vladivostok, dar de data aceasta drumul era mai lung și mult mai complicat — trecea deasupra Arcticei. Avionul a luat direcția spre Amderma, căreia i se spune și „poarta Arcticei”, pentru a zbura apoi spre insula Dikson de-a lungul țărmurilor Oceanului Inghetată de Nord.

Pasagerii puteau vedea, de la 12.000 metri înălțime, un peisaj puțin obișnuit — tundra acoperită de zăpadă și țărmurile oceanului blocate de ghețari. De aliminteri, pământul aspru și vara în Extremul Nord, nu era prea des vizibil. „Tu-114-D” a zburat jumătate din drum deasupra norilor, care nu permitau piloților să vadă grădile Lenei sau alte puncte terestre de reper. În schimb, minunatele aparate de navigație ale avionului le-au permis să-l conducă fără greș pe traseul fixat.

Corabia aeriană plutea către căderea nopții, dar noaptea... nicăieri! Avionul o ocotea. Zbură deasupra Arcticei, unde acum e ziua polară. De aici, îndreptându-se spre latitudinile sudice dădea de sfinșitul nopții.

După 13 ore de zbor de la părăsirea Moscovei, totalizând, fără escală, 9.000 de kilometri, am aterizat în Extremul Orient. Primul lucru pe care l-a auzit echipajul în tăcerea care s-a lăsat după ce a încetat zgomotul motoarelor, a fost... cîntatul coșoșilor din satul vecin cu aerodromul. La Moscova era în clipa aceea ora 11 noaptea, iar la Vladivostok — ora 6 dimineața.

O examinare extrem de minuțioasă a tuturor aparatelor de bord a arătat că totul era în cea mai perfectă ordine.

La Tașkent, în Asia Centrală

După un scurt popas echipajul și-a reluat locul în avion. Porneam în a doua etapă a raidului. Aterizarea aveam să o facem la Tașkent. Posibilitățile avionului îngăduie însă ca drumul din Extremul Orient spre Asia Centrală să treacă peste... Kamciatka.

Timp de peste o oră avionul nostru a zburat deasupra Mării Ohoțk. La Petropavlovsk-Kamciatka a făcut cale întoarsă și, din nou peste Marea Ohoțk, a luat direcția spre Tașkent.

Dacă prima etapă a fost cea mai lungă, cea de a doua s-a dovedit complicată în alte privințe. „Tu-114-D” a parcurs aproape 3.000 de kilometri deasupra Mării Ohoțk pentru ca, apoi, până aproape de Baikal să treacă numai peste finuturi pustii: nici un fel de oraș sau sate, riuri mai mari decât care să se poată orienta. Mai intervenea apoi și vîntul potrivnic.

Am trecut peste regiunea unde se construiește hidrocen-

trala de la Bratsk, am zburat deasupra pământurilor desțelinite ale Siberiei și Kazahstanului. Am ajuns în Asia Centrală și iată-ne ajunși la Tașkent!

Toți cei care se aflau în acel moment în localul aerogării s-au imbulzit pe pistă să vadă minunata noastră pasăre de oțel. Avionul s-a aliniat alături de câteva „Tu-104”, gata de decolare spre Moscova, Delhi, Kabul. Un autobuz, i-a dus pe aviatori la hotelul unde aveau să rămână peste noapte.

Din nou în văzduh

În zorii celei de a treia zile avionul nostru era din nou în văzduh. Pînă la Stalinabad nu e departe. De acolo o întorcem spre Frunze, zburind peste munții Tian-Șan. Depășind orașul Frunze, înecat în verdeață, avionul se îndreaptă spre capitala Kazahstanului — Alma-Ata. De aici drumul nostru o ia spre sud Traversăm Siberia. Dedesubt — Omsk.

— Direcția Dikson! — anunță pilotul.

Și iată avionul din nou deasupra Arcticei. Ne mai aflăm încă sub impresiile zborului peste fertila vale Fergana, peste culmile Tian-Șan-ului, cînd, iată, sub noi din nou iarăși ghețarii. În câteva ore uriașa corabie a văzduhului ne-a dus de la subtropic pe țărmurile Oceanului Inghetată de Nord. Păcat că n-am putut vedea insula Dikson, din pricina perdelei de nori care o acoperea.

Cabina pasagerilor e împărțită în trei saloane confortabile. Există și o bucătărie-bufet. Un grup de ingineri verifică în amănunt condițiile de zbor, spre a vedea cum vor suporta pasagerii călătoriile lungi, dacă nu resimt vreo oboseală. De pildă, unul din cercetători umblă din salon în salon cu un magnetofon și înregistrează pe bandă toate zgomotele la nivelul tavanului, lângă ferestre, pe dușumea, sub fotolii.

Călătoria cu „Tu-114-D” este cît se poate de plăcută. Nimeni nu a simțit nici o oboseală. Aerul a fost tot timpul proaspăt, instalația de condiționare funcționează perfect. Și nu e vorba numai de primenirea aerului, ci de menținerea gradului de umiditate și temperatură. Cabina perfect izolată înăbușe complet zgomotul motoarelor.

După 11—12 ore de zbor ne-am întrerupt coboram din avion bine dispuși, fără a simți ostenenala.

„Gonind deasupra Arcticei, avionul se îndreaptă spre Arhanghelsk, lăsînd în urmă Petrozavodsk. Printre păduri se zărește lacul Onega... Se ivesc Novgorodul, lucesc în soare cropolele străvechilor sale biserici.

Minsk. Pentru a treia oară în călătoria noastră roțile avionului ating din nou pământul. Ne pregătim pentru cea de a patra etapă a raidului.

Nu se poate să nu sublinem

cu cîtă grijă și precizie a fost organizat acest raid. La Moscova, zborul avionului a fost urmărit fără întrerupere. Înainte de fiecare decolare și tot timp

Cam în același timp în care avionul nostru se înalță în văzduh, de pe aerodromul de lângă Moscova decola un alt „Tu-114-D” în direcția lacului Bai-

Înainte de decolare pe un „Tu-114”

put în văzduh, echipajul primea datele cele mai precise asupra mersului vremii în regiunile prin care urma să trecem.

Pe drumul Moscovei

Ab a mijeu zorile cînd avionul o pornea din nou la drum. Toată lumea era veselă — mai aveam de trecut în zbor peste încă opt capitale de republici unionale, și tot în cursul zilei să aterizăm la Moscova.

kal și retur. Acest avion a parcurs fără escală o distanță de 9.600 kilometri.

Curînd vedem Leningradul, Kronstadt-ul, trecem peste golful Finic. Zborul deasupra capitalelor celor trei republici baltice a durat 42 minute! La ora 5 și 11 minute o radiogramă de bord ne vestește: „Ne aflăm deasupra Tallin-ului. Viteza de zbor — 770 kilometri”. La ora 5 și 53 minute, comandantul dictează radiograma: „Trecem de Vilnius. Viteza — 840 kilometri”.

Pe bordul lui „Tu-114-D” noi știunea de distanță și timp dispare. Din capitala Ucrainei și pînă la Chișinău am făcut 37 minute.

Pe acest traseu al călătoriei noastre pământul era aproape complet ascuns de nori. Deasupra Ucrainei norii de furtună se ridicau pînă la 10 kilometri. Dar pe noi lucrul nu ne înspăimînta de fel. Echipajul a ridicat doar puțin avionul, care a continuat să zboare liniștit deasupra regiunii bintuite de furtună.

De la Odesa avionul a luat direcția spre Tbilisi. Iată în zare țărmul caucazian al Mării Negre. Abia zburasem deasupra Balticii și acum silueta avionului se profilează pe întinsul Mării Negre. Din abundența de verdeață se ivesc sanatoriile stațiunii Soci și cele din Suhumi. La stînga noastră se zărește vârful cel mai înalt al Caucazului; admirăm Elbrusul în haină de zăpadă. Trecem peste Tbilisi și Erevan. Luminat de soare, strălucește în zare lacul albastru Sevan. Apoi zburăm peste peninsula Apșeron cu schelele petrolifere ale Baku-ului. Tablourile se schimbă cu înțeleală de basm.

Drumul continuă peste Caspica spre Așhabad. În al șaptelea ceas de zbor ajungem deasupra pustiuului Kara Kum, iată și capitala Turkmeniei. Avionul execută o întoarcere de 180° și se îndreaptă în direcția opusă. Trecem din nou Caspica

— de data aceasta mai spre nord.

Încă puțin și vom fi acasă! Motoarele duduie liniștit, ca în prima oră de zbor. Totul e în cea mai perfectă ordine! Moscova! „Tu-114-D” aterizează ușor pe pista aerodromului și rulează încet spre locul său de staționare.

Zborul s-a încheiat.

În istoria aviației sovietice a fost înscrisă o nouă pagină de glorie.

V. Vavilov

SUB SOARELE CRIMEE

tepti, parcă, să se înalțe valurile și să pornească spre țarm.

În ordine cuvicioasă, respectând parcă vârsta, urmează, după via bătrână, lăstarii tineri de un an-doi. Se întind pe sute de hectare, abia săltați de la pământ, sor-

bind cu aviditate aurul fluid al soarelui.

Peisajul acesta te poartă în viitor. Așa va arăta cu timpul întreaga stepă a Crimeei. Iată — noul S-a născut și se dezvoltă sub ochii noștri fermecați.

Transformarea stepii

D

e cile ori n-a fost descrișă stepa Crimeei, meledă ca o masă, pe care toamna vântul se zbuguie în voie șuierând și rostogolind bilele lepoase ale scateiilor! Dacă ai vi-
nita lăsa azi răzoarele Krasno-gvardeisk sau Djanki ai constata că descrierea de mai sus nu li se mai potrivește de loc. Mergi pe drumul tare ca piatra, care vara pare alb de încins ce-i, și te întrebi nedumerit: asta-i stepa?

De jur-impresur — vii. Rîndurile drepte ale butucilor de viță urcată pe spaliere par un perete viu, dens, care se pierde în depărtare. Nu poți cuprinde într-o singură privire întinșă această verde, căci nu i se vede capătul, așa cum nu i se vede nici mării, și pînă și culoarea de departe pare albastră. Iar cînd se pornește vîntul și totul se pune în mișcare, cînd frunzele se lovesc una de alta foșnind mătăsoș, te aș-

Crimeea era vestită din vechime pentru vinurile ei; deliciosul muscat alb a ciștigat nu o dată medaliile de aur ale expozițiilor internaționale, lăsînd în urmă produsele unor celebre firme franțuzești. Dar viticultura se practica mai ales în regiunile de pe litoral. Pe povirnișurile muntoase oamenii deschideau drumuri multoane, ciopliind nișloș cu țirnăcoapele. Apoi au început să folosească explozibilul.

Acum, vița a ieșit la loc deschis, larg, unde pămîntul este „clădit” pentru ea cu mașinile. Acum, toamna, după ce, se culege și porumbul, după ce livezile rămîn pustii, iar scămoanele de transport nu mai iscă praful drumului, stepa nu intră în amorțire, ca înainte. Dacă ascuți cu luare aminte, deslușești în depărtare duduitul egal, aproape ritmic al motoarelor. Apoi vezi cum apar la orizont și prind să lungece pe întinderea dreaptă tractoarele, cărînd după ele pluguri mari. Pregătesc pămîntul pentru culturi noi.

Entuziaștii visau de mult la vremea aceasta. La Ialta, la Institutul unional de viticultură și vinificație „Magaraci”, lucrează Nikolai Ivanovici Hillekivici. E cunoscut în col-

hozurile și sovhozurile Crimeei nu numai prin lucrările științifice publicate, ci și pentru că este mai mare parte a timpului și-o petrece în saie, țînînd prelegeri, controlînd culturile tinere. Înainte de război, Nikolai Ivanovici a trăit cincisprezece ani în stepă, pe un sector experimental, departe de orice elemente de confort, departe de magazine, de cinematograful ba chiar și de telefon.

Cincisprezece ani, zi de zi a făcut experiențe și observații științifice pentru a obține soiuri de struguri care să nu se teamă nici de secetă, nici de frig, nici de sol dificil. Cartea scrisă de el aduce servicii imense viticulturii. Dar pînă și acest vechi și devotat slujitor al stepii recunoaște cu uimire:

— Da, visam de mult să aducem vița dincoace de regiunea îngustă a litoralului sudic, dar proporțiile pe care le-au luat acum lucrările depășesc cea mai avîntată imaginație.

Transformarea stepii din Crimeea apare și mai evidentă cînd îți aduci aminte cum arătau sub răsufirea tăioasă a vîntului, cîmpurile

Acum viile se întind pe mii de hectare.

de bumbac care au început să fie cultivate aici în primii ani de după război. Bumbacul, puțin și cenușiu, închis în capsulele necoapte, era cules de femeile manual. Combinatele de recoltat stăleau neputincioase: cuțitele lor nu ajungeau la tufe joase, chircite.

În anii aceia, pe țărmlul sudic al Crimeei se plantau în masă lămii. Dar iarna de aici nu convine de loc culturilor subtropicale, iar colhozurile și sovhozurile investau sume mari pentru construcția sarelor atit de gingașe și costisitoare. Și economia locală avea de suferit.

Mergînd acum printre șirurile drepte și verzi, înțelegi mai bine ce înseamnă „planificarea de jos”. Nu în van numesc locuitorii de pe aceste meleaguri anul 1956 „anul coliturii”. În acest an au răsădit atît de multe grădini și vii, cit nu s-a făcut în zece ani pînă atunci. Pe o suprafață de 16.832 hectare au apărut atunci vii și livezi tinere, iar în 1957, alte 13.000 de hectare au intrat în stăpînirea viticulturii. Istoria Crimeei n-a mai cunoscut ceva asemănător.

Acum, paralel cu plantarea viilor tinere, se recuperează cele vechi, spre a putea fi și ele lucrute cu mașinile.

Operația aceasta cere multă muncă și pricepere.

Viile reînnoite lasă o impresie de neuitat. Se petrece nu numai o delapsare a butucilor de viță, ci și întinerirea lor. În locul pămîntului pelicit cu vii sădite la voia întimplării, otilite de vreme, vezi plantații în șiruri drepte, pline de vigoare, care își încep viața din nou.

Viticultorii bătrîni îi pun deseori în impas pe agronomi: ce i-o fi determinat oare pe foștii stăpîni să aleagă anume soiuri de struguri? Condițiile naturale ale Crimeei sînt foarte variate. Într-un loc îi merge mai bine soiului de struguri timpurii, în altul — dimpotrivă, celor care se coc tîrziu. Pînă și pe litoral, unde s-ar părea că totul este la fel — și soarele, și solul — unul și același soi de struguri dă vinuri diferite. Muscatul de Livadia se deosebește de muscatul de Piatra roșie, cu toate că-i despart numai 30 de kilometri.

Acum, alegerea soiurilor se face în concordanță cu cerințele științei. Ceea ce a realizat Hillekivici pe sectorul experimental în stepă, este numai o parte a uriașei activități desfășurate în Crimeea.

În bună vecinătate cu grădina botanică din Nikitsk, pe povirnișul care coboară spre colțul colecția viticolă mondială „Magaraci”, peste opt sute de soiuri — franțuzești, italienești, spaniole — cresc

„Și fructele muncii.”

SE COC STRUGURII

mare de fructe. În asta constă latura principală, omenească, a celor ce se petrec în Crimeea. În asta stă sensul problemei pe care o rezolvă crimeenii și „sufletul” cifrelor pomenite în gazetele locale, în panourile ce împodobesc străzile orașelor și satelor peninsulei: „Până la sfârșitul cincinalului să mărim suprafața viilor și a livezilor la 200.000 de hectare, iar în anii următori — la 300—350.000!” Poate că nu-i de prisos să amintim că în 1913, când

Simirenko făcea cercetări în această regiune, în toată Crimeea existau doar 12.000 de hectare de livezi și 6.000 hectare de vii.

Din cauza extinderii neconținute a suprafețelor cultivate, veșnica problemă a Crimeei — lipsa de apă — a devenit în ultimul timp deosebit de acută. Canalul crimeean de Nord va remedia însă această situație. El va iriga 50.000 de hectare și va alimenta cu apă alte 350.000 hectare de pământ de stepă.

Oamenii

Dar nu poți vorbi despre transformarea stepii crimeene fără să amintești de oamenii care îndeplinesc acest proces istoric.

Populația Crimeei este foarte amestecată. Printre vechii locuitori mulți sunt foști partizani care cunosc toate potecile tainuite ale munților, toate intrările și ieșirile peșterilor și ale carierelor de piatră. Iar mulți mai poartă și acum tunici decolorate de artileriști sau centuri marinărești cu ancore pe catarama de metal. Dintre aceștia, mai bine de jumătate au fost răniți și poartă semne adânci, care nu se vor șterge toată viața.

Dar cei mai mulți sunt aceia care făcând cunoștință, se întreabă neapărat unii pe alții:

— Din ce an sînteți?

Asta înseamnă — din ce an sînteți în Crimeea. Aceștia sînt proaspeții locuitori ai stepii.

Ajunși după război pe meleagurile acestea, n-aveau nici idee de felul cum trebuie lucrată via. Alexandru Mihailovici Ivanov, agronomul șef al sovhozului „Novo-Djanki” vestit prin recoltele sale bogate, e cunoscut ca un mare specialist în viticultură. Dar încă în 1950, când pe pământurile sovhozului au apărut primele vii, Ivanov era legumicultor și nu știa decît această meserie.

N-aveai cu cine să te sfătuiești — își amintește el. Se întîmpla ca uneori, seara, să ne adunăm toți „specialiștii”, să improvizăm o

lecție, iar a doua zi să-i îndrumăm pe lucrători la cîmp.

Numai conștiința misiunii lor înalte și importanța muncii pe care o făceau au putut da acestor oameni atîta perseverență și atîta forță morală. În legătură cu aceasta, aș vrea să relatez două întîmplări care au avut loc mai de mult, prin 1950.

Era pe la mijlocul lui aprilie. La Simferopol, castanele roșcate cădeau cu zgomot sec, liliacul iradia parfumul lui puternic și tulburător, pe strada principală — Pușkin — în locul liniilor de tramvai scoase, răsăreau răzoare cu margarete gingașe și pansele catifelate.

Și deodată, în universul acesta pașnic, au răsunat bubuituri înfundate, care aminteau tirul artileriei.

— Hehe! Asta-i de la mare! îi lămuriau pe noii veniți localnicii. — Cum, n-ați auzit de marea Simferopol.

Și spuneau „mare” cu o intonație plină de mîndrie, cu toate că știau că cuvîntul e prea pretențios pentru lacul de acumulare care se construia în împrejurimile orașului. Autobuse cu indicația „Marea Simferopol” făceau curse regulate la șantier.

Am fost și eu acolo și chiar în prima zi am avut prilejul să-l cunosc pe inginerul Timofeev care a venit pe șantier direct din institut. Alexei Petrovici a început să-mi povestească cum a găsit aici „locul gol” și o singură baracă pentru toți. Alături de Panașenko, Koltov, Lisov și alți mecanizatori, în orele „libere”, adică mai mult noaptea, Timofeev s-a apucat să construiască locuințe. Era toamna tirziu, ploile defundau pămîntul. Așa, sleiți de oboseală, înfruntînd ploaia, vîntul și noroiul, au înălțat primele trei case.

Am aflat apoi că buldozeristul Lisov a scos pămînt de pe un povîrniș pe care nu s-a încumetat nimeni să lucreze, fiindcă avea o înclinație de șazecei de grade. În cinci zile a scos 2.500 metri cubi de pămînt!

Inginerul Timofeev mi-a povestit mult. Tinea minte pînă în cele mai mici amănunte evenimentele care se petrecuseră pe șantier. Era povestea adevărată a unor oameni puternici, de o mare forță morală.

În același an l-am cunoscut pe Alexandru Petrovici Sigov, cercetător la Filiala din Crimeea a Academiei de Științe. Era un om scund, cu mișcări foarte vioaie, în ciuda vîrstei înaintate. Mi-a arătat un plop piramidal, bogat în frunziș, răsădit într-o ladă mare de lemn. Cu toate că avea doar optsprezece luni, plopul era atît de înalt încît își încovoia virful sub tavanul camerei unde era expus.

Sigov îmi explică: — Plopii de un an ating la noi trei metri înălțime, iar cei de doi — cinci metri. Ne-au vizitat mulți specialiști — printre care și străini — și unii nu ne credeau. „I-ați răsădit mai de mult” — ne spuneau neîncrezători.

Explicația e următoarea. Pe savanți îi preocupa de mult un fenomen ciudat: plopii care din generație în generație se înmul-

Cine ar putea recunoaște pe aceste tărîmuri, stepa de odinioară.

teau numai prin altoi, îmbătrîneau și se uscau înainte de vreme.

Totuși, ani de-a rîndul nici dendrologii englezi, nici cei americani, nici de altă nație n-au înmulțit plopul piramidal prin semințe. Explicația: după părerea generală, în Europa existau doar exemplare masculine. Dar în 1936, un tînar om de știință din Simferopol, azi academicianul Kolesnik, a început să studieze temeinic această problemă. După căutări îndelungi a găsit, în sfîrșit, un exemplar feminin de plop piramidal. Rezultatul activității sale laborioase de zece ani a fost volumul „Istoria plopului piramidal renăscut” și o alec de plopi puternici, bogați în frunze. Plopii aceștia ating înălțimi care stîrnesc uimirea și uneori — neîncrederea vizitatorilor.

Cu ajutorul plopiilor lui Kolesnik, Alexandru Petrovici Sigov a înființat în primăvara anului 1951, în apropierea orașului Simferopol, o pepinieră cu trei mii de butași. Primii puiți s-au transformat în pomișori atingînd trei metri înălțime. Sigov a ales cinci sute din cei mai puternici și a tăiat din ei zece mii de butași pentru colhozuri și sovhozuri.

Plopii au înfrumusețat nu numai natura Crimeei, ci au adus foloase imense economice locale.

Bine, bine — se va întreba cititorul — dar ce legătură există între „marea” Simferopol și renașterea plopului piramidal? Ce legătură există între ele și tot ce s-a spus aici despre Crimeea?

Iată care-i legătura. Pe la sfîrșitul verii trecute am avut prilejul să vizitez orașul Gvardeiskoe, aflat la douăzeci de kilometri de Simferopol. Aici se află pepiniera Grădinii botanice din Nikitsk. Nu are nici un an de existen-

ță. Conducerea grădinii botanice a cerut pentru pepinieră 20—25 hectare de pămînt, dar ținînd seama de experiența pozitivă a lui Sigov cu puișii de plopi, comitetul executiv al sovietului regional și comitetul regional de partid au aprobat o suprafață de trei ori mai mare, avînd în vedere nu numai experiențele, ci și aprovizionarea colhozurilor cu puiți.

Iată deci cum, literalmente, în mijlocul stepii, în mijlocul unei cîmpii unde nu există nici un fel de construcții — dacă nu ținem seama de cantină de vară sau de clădirea neterminată a viitoarei magazii, — a apărut o intensă pădure de puiți. Meri, peri, cireși, vișini, cași, piersici, gutui. Emoția îți cuprinde sufletul cînd te gîndești că, de fapt, vezi în miniatură viitoarele livezi ale Crimeei. Oamenii care le-au dat naștere luptă cu seceta, cu vînturile aspre, purlînd pomișorilor o grijă cu adevărat părintească.

— În primăvara următoare avem să înconjurăm pepiniera cu un zid de plopi piramidali, care cresc foarte înalți. În felul acesta o vom pune la adăpost — mi-a spus directorul pepinierii.

Iată deci, încă o dată, care-i legătura între „marea Simferopol” care acumulează apa spre a o pompa apoi în toată regiunea și oamenii care au dat iar viață popului crimeean. De mult a ieșit la pensie Alexandru Petrovici Sigov, academicianul Kolesnik se ocupă de alte probleme, au plecat care încotro brigadierii, excavatoriștii, buldozeriștii, dar urmele lor s-au săpat adînc în pămîntul Crimeei. Așa se vor întipări urmele tuturor celor care transformă azi stepa Crimeei.

M. Mihalev

aceleași condiții, cincizeci de

scort, în cîțiva ani, Crimeea deveni o patrie a fructelor, a grînelor și a vinurilor.

Un an în urmă, vizitînd Crimeea, botanistul german Karl H. a scris dezamăgit: „În Germania, numai în valea râului Saal obțin mai multe fructe decît în Crimeea”.

Acum o jumătate de secol, veșnicul pomicultor rus L. P. Simirenko constatănd cu amărăciune că Crimeea nu-i pentru om ceea ce îi trebuie să fie”, încheia: „Peremele, strugurii, nu trebuie să „o minune în accesibilă maselor și de oameni”.

În patria noastră, fructele nu sînt de mult „rarități” de care se bucură doar un cerc restrîns.

Acum, viticultorii și pomicultorii Crimeei, împreună cu confrății din alte regiuni sudice, sînt chemați să asigure un belșug și mai

Popas pe tărîmurile Crimeei.

A

nul acesta, între 11 și 25 mai, din inițiativa Ministerului Culturii și Uniunii Compozitorilor din U.R.S.S. s-a desfășurat, întâi la Baku, capitala R.S.S. Azerbaidjane, apoi succesiv la Erevan, capitala R.S.S. Armene și la Tbilisi, capitala R.S.S. Gruzine, Festivalul muzical „Primăvara în Transcaucasia”.

Pentru a cinsti cum se cuvine temelia ce se pune unei tradiții care de acum încolo ani de-a rândul va aduna muzicieni din întreaga lume, la acest important eveniment din viața muzicală a Uniunii Sovietice, au fost invitați să participe și o seamă de compozitori străini, printre care și compozitorii români Hilda Jerea, Paul Constantinescu, Tudor Ciortea, Alfred Mendelsohn precum și cel care semnează rândurile de față. Zborul ni l-am luat întâi către Moscova.

După o scurtă escală la Ode-

Baku.

secretari ai Uniunii Compozitorilor din U.R.S.S., și Isidor Melixon, tâlmaciul nostru.

Prietenia ca și dragostea pe care aceștia ne-au arătat-o chiar din primele clipe, ne-au adevărit o dată mai mult tradiționala ospitalitate rusească. N-au trecut decît câteva minute, în care abia de am schimbat câteva vorbe, că am și devenit prieteni în lege.

iureșul dansului și costumați mirific, încadrați de decoruri meșteșugite și acompaniați de splendidă muzică a compozitorului, ne-au relevat o dată mai mult incomparabila măiestrie a baletului rus.

Muzica lui Aram Ilici se așternea ca un covor de sunete prețioase la picioarele dansatorilor ajutîndu-i cu melodia ei limpede, cu bogata-i armo-

șilor, ficușilor, palmierilor și lămiților care, la noi în țară, cresc doar în hîrdaie mutate de colo pînă colo, în funcție de temperatură. Aici, însă, această floră luxuriantă se dezvoltă în mod firesc, proprietară pe veci a locurilor în care și-a înfipt rădăcinile și, bineînțeles, fără gînd să facă schimb de locuință cu semenele ei de salon de prin părțile noastre.

sigur de succesul pe care el l-a reperat la București. Despre București și țara noastră Niazi vorbește cu multă înflăcărare, așa că la Baku dirijorul și-a cîștigat pe drept cuvînt porecla de „Niazi” românul”.

Niazi este și un bun compozitor. I-am ascultat cu adevărată plăcere compoziția: mugamul simfonic „Rast”, în

Itinerar muzical

sa pentru alimentarea avionului și a călătorilor, am pornit mai departe.

Vremea se menținea frumoasă. Vizibilitatea bună ne-a dat puțină să vedem încă de departe, scînteind în soare, Kievul cu coloritul lui sărbătoresc.

Trebuie să mărturisesc aici că noi, cei cinci delegați români am mai călătorit în diverse împrejurări în Uniunea Sovietică, unde am cunoscut nu numai zborul nunate locuri, fie din trenu-avionului, fie din goana orului, lui ori din legănatul vaporului, mai dar și nenumărați oameni ales confrăți întru breasle.

Cunoscuta de noi panoramă a Kievului, ce ni se desfășura înaintea ochilor ne-a amintit de vechile prietenii legate prin partea locului. Am revăzut cu plăcere în minte pe Arkadi Filipenko, compozitorul măruntel și sfios în contrast cu Konstantin Dankevic, de statură atletică și cu o voce tunătoare, și totuși potolit și bun ca piinea caldă. Meandrele Niprului, ogoarele ca și lacurile dimprejurul Kievului se întrezăreau din ce în ce mai aproape, mai clare.

Curînd am aterizat. La aeroport am fost întâmpinați cu urări de bun sosît transmise telefonic de la Moscova. Am mulțumit cum am putut, folosînd cunoștințele noastre de limbă rusă, căci încă nu aveam tâlmaci. Apoi, ne-am reluat zborul spre Moscova, pe care ardeam de nerăbdare s-o revedem.

În sfîrșit, dorința noastră s-a împlinit. După două ore avionul a început să se rotească deasupra aeroportului din Moscova după care s-a așezat lin pe pămînt, bucuros parcă și el că a ajuns la țintă.

La aeroport ne-au ieșit în întâmpinare compozitorii Serghei Aksiuk și Iakov Soloduhov,

Am fost găzduiți la hotelul „Leningradskaia”, o clădire impunătoare aducînd mult cu Combinatul poligrafic „Casa Științei”, un adevărat templu al ospitalității.

Folosînd din plin confortul oferit, ne-am „pus în formă” pentru masa prietenească ce ne aștepta chiar în restaurantul hotelului. Tot aici am luat cunoștință de felul cum se va desfășura Festivalul. Cu alte cuvînte de programele muzicale, de discuțiile ce vor avea loc, excursiile ce vom întreprinde etc.

Chezașe despre bunătățile ce ne așteptau dincolo de crestele Caucazului s-au pus, între altele, vinul gruzin și coniacul armenesc. Masa s-a prelungit pînă tîrziu, noaptea, într-o atmosferă extrem de plăcută, mai puțin pentru tâlmaciul nostru care, tot timpul, fără întrerupere, s-a văzut silit atît de către partea romînească cît și de cea sovietică să-și exercite meseria. Fiecare dintre comesei, ne aflam vreo cincisprezece la număr, se arăta dornic să pună întrebări sau să răspundă la rîndul lui întrebărilor noastre.

Prima noapte la Moscova am dormit buștean. Dimineața următoare ne-am trezit pe o vreme însorită și atît de călduroasă, încît îmbrăcămîntea groasă cu care ne înarmasem de acasă s-a dovedit inutilă.

Ziua ne-am petrecut-o revăzînd în decolurile locurilor care, cu prilejul ultimei călătorii, în iarna anului 1955—1956, fuseseră înveșmîntate sub cearșaful alb al zăpezii, iar seara am asistat la reprezentarea, la Teatrul Mare, a baletului „Spartacus” de Aram Haceaturian.

Libretul acestui balet, inspirat din istorie, oferă nenumărate posibilități de desfășurare coregrafică atît soliștilor cît și formațiilor mai mici sau mai mari de balerini, culminînd cu evoluția armonioasă a cetelor masive de dansatori care, prinși în

Ion Vasilescu

Maestru emerit al artei din R.P.R., Laureat al Premiului de Stat

nie să exprime într-adevăr plastic sentimentele eroilor. M-am despărțit de spectacol cu convingerea că melodia simplă nu și-a spus încă ultimul cuvînt, că ea trăiește și va mai trăi și emoționa și mai departe tocmai prin modestia, sinceritatea și omenescul ei.

Lunî 11 mai, orele 3.

Încă nu s-a luminat bine de ziuă și iată-ne din nou instalați comod în avionul pentru Baku.

Nu e de loc ușor a descrie cum ni s-a înfățișat din avion biruința soarelui asupra întunericului nopții așa că nici nu mă încumet s-o fac.

Ora 7 — Stalingrad.

Ora 8. Ne-am reluat zborul către Baku.

Tudor Ciortea a desfășurat o hartă de care, folosindu-ne, am încercat să ghicim drumul: vom trece oare peste culmile Caucazului sau deasupra Mării Caspice? După câteva minute dreptatea s-a arătat de partea celor ce susțineau că pămîntului îi va urma marea; mai exact jărmul mării, de-a lungul căruia am zburat pînă ce în zare au început să se zărească schelele sondelor petrolifere.

În sfîrșit, am ajuns la Baku. Din avion, Caspica aduce cu Lacul Roșu. Ciudată asemănare și totuși cită deosebită, căci dacă din Lacul Roșu răsar trunchiurile copacilor morți, pietrificați, din Marea Caspică răsar sondele petrolifere pulsînd pline de viață.

Rotîndu-se deasupra covorului albastru al mării sau galben al pămîntului împetrit cu pete negre de țîței, avionul nostru și-a găsit loc de aterizare într-o oază năpădită de verdeața îmbelșugată a cactu-

Cît despre arșița de-a dreptul tropicală care ne-a luat în primire de cum am aterizat, ce să mai vorbesc. Nu ne-am plîns însă de ea căci prea eram bucuroși de oamenii cu care făcusem cunoștință, de minunățiile care ne furau privirile.

Ne-au întâmpinat urîndu-ne bun sosît, delegații Ministerului Culturii, de astă dată ai R.S.S. Azerbaidjane precum și membri ai Uniunii Compozitorilor din localitate.

Am fost găzduiți la hotelul „Inturist”. De pe terasă se zărește superba priveliște a mării și nu mai puțin superba panoramă a orașului. Nu mai dispuneam însă de timp pentru contemplarea naturii. Chiar în cursul dimineții, la Teatrul de Operă și Balet a avut loc deschiderea Festivalului muzical „Primăvara în Transcaucasia”, cu opera „Sevil” de compozitorul Fikret Amirov, secretar al Uniunii Compozitorilor din R.S.S. Azerbaidjeană.

Atît muzica cît și interpretarea operii „Sevil” ne-au făcut o adîncă impresie, ajutîndu-ne să ne făurim încă de la început o idee despre înaltul nivel la care se află creația colegilor din Azerbaidjan.

Pe compozitorul Fikret Amirov l-am cunoscut îndeaproape și-l prețuiesc ca pe un element de mare valoare, ca pe un asiduu cercetător al folclorului asiatic. Concertul pentru pian, de pildă, scris de Fikret Amirov în colaborare cu Elmira Nazirova, folosește multe teme muzicale arabe împletite cu intonațiile muzicii azerbaidjane. Elmira Nazirova, excelentă concertistă, a interpretat cu mult succes concertul în cadrul unui program al orchestrei filarmonice, dirijat de Niazi.

Cei ce frecventează concertele noastre de la Ateneu îl cunosc pe Niazi ca pe un dirijor excepțional, și-și amintesc de-

execuția filarmonicii și dirijată chiar de el, pătrunzîndu-mă de neasemuita frumusețe a melodiilor populare azerbaidjane. Mugamul, trebuie să lămurim aici, e o compoziție muzicală asemănătoare unei teme cu variații, care dă totuși impresia unei evocări rapsodice.

În tînăra istorie a muzicii culte azerbaidjane, Uzeir Hagi-bekov ocupă locul de frunte. I-am ascultat opera istorică „Ker-Oglu” în interpretarea lui Biul-Biul, artist al poporului din U.R.S.S. și unul dintre pușinii cîntăreți de operă care știu să îmbine școala de „belcanto” cu interpretarea populară. Am insistat asupra acesteia însușiri a interpretului, căci lucrarea lui Hagi-bekov este întemeiată pe folclorul azerbaidjan, dar conține și elemente specifice ale operei italiene din secolul trecut.

„Șapte frumoase” este titlul baletului unui alt compozitor azerbaidjan, Kara Karaev. Și aici cîntecul popular constituie materia primă din care compozitorul și-a făurit lucrarea. Subiectul baletului ne-a purtat în lumea unei legende orientale în care prințul atotputernic își bate joc de dragostea unei tinere țărănce. În fruntea poporului împilat, fratele acesteia pornește la luptă, pedepsindu-l pe prinț pentru semeția și neomenia lui.

Etapa din Baku a Festivalului s-a terminat în seara zilei de 13 mai cu un program de cîntece și dansuri populare prezentat de ansamblul din localitate, pentru noi o mărturie în plus a frumuseții și bogăției folclorului azerbaidjan, nesecat izvor de inspirație nu numai pentru compozitorii țării dar și pentru cei străini. Noi, delegații români, ne-am simțit în mod deosebit atrași de folclorul azerbaidjan, care se aseamănă mult cu folclorul nostru.

14 mai, orele 19. Am pornit spre Erevan.

5 roluri

5 succese

ALEXEI BATALOV

În 1944, cineaștii sovietici au început să lucreze la filmul „Zoia”, închinat tinerei eroine a războiului pentru apărarea patriei. Printre elevii unei școli din Moscova, invitați de regizor să ia parte la filmare, se afla și Alexei Batalov.

Dar cinematograful îl interesa puțin pe atunci. Întreaga lui familie — mama, tatăl și unchiul — erau strins legați de teatru. Visul cel mare al lui Alexei era deci tot teatrul. Și într-adevăr după ce a absolvit studioul de pe lângă M.H.A.T. și-a început cariera artistică pe scena unui teatru.

Dar scena nu i-a adus tinărului artist gloria visată. Printr-o coincidență stranie, cu Alexei se petrecea ceea ce s-a petrecut cu ani în urmă cu unchiul său, Nikolai Batalov: abia fiind Vsevolod Pudovkin i-a încredințat rolul lui Pavel Vlasov în filmul mut „Mama”, a făcut Nikolai Batalov dovada marilor sale posibilități artistice.

Și iată că în 1954, după 10 ani de la prima sa întâlnire cu ecranul, Alexei Batalov a apărut iar în fața aparatului de filmat: de data aceasta în „Neamul Jurbiniilor”. Regizorul Iosif Heifiț l-a „descoperit” pentru cinematograful, a sesizat marile posibilități ale tinărului actor și n-a ezilat să-i încredințeze unul din rolurile principale: rolul lui Alexei Jurbin.

Colaborarea regizorului cu actorul a continuat și într-un al doilea film, „Cazul Rumeanțev”, unde Batalov a interpretat rolul principal. Filmul acesta a obținut un premiu special la cel de al IX-lea Festival internațional de la Karlovy-Vary.

În filmul „Mama”, turnat în regia lui Mark Donskoi, Alexei Batalov a apărut în rolul pe care cu trei decenii în urmă l-a interpretat unchiul său, Nikolai Batalov: Pavel Vlasov.

Și nu după mult timp, spectatorii au aplaudat talentul multilateral al tinărului artist în emoționanta realizare a lui Mihail Kalatozov „Zboară cocorii”. Alexei Batalov a cucerit definitiv inimile publicului cinefil.

Îndată după terminarea filmului „Zboară cocorii”, Batalov s-a înapoiat la Heifiț. Scriitorul Iuri Gherman, scenaris-

tul filmului „Cazul Rumeanțev”, a scris un nou scenariu intitulat „Cauza căreia îi slujești”, contînd pe Batalov ca interpret principal.

Filmul, apărut de curind pe ecranele sovietice, atestă o incontestabilă creștere a măiestriei actorului. În jocul lui Batalov lirismul se împletește cu o impecabilă tehnică interpretativă.

Cinci roluri principale interpretate în patru ani, cinci roluri care s-au întipărit adînc în amintirea spectatorilor, vorbesc elocvent despre marile și promițătorul talent al lui Alexei Batalov.

rampa și ecranul

50 DE NOI COPRODUCȚII

În următorii doi ani, Uniunea Sovietică va realiza 50 de filme în coproducție, dintre care 26 de lung metraj.

Studiourile de filme documentare din Moscova au încheiat un contract cu firma franceză „Procinex” pentru un film documentar de lung metraj, care va avea ca temă o călătorie pe care au întreprins-o în Uniunea Sovietică cineaștii francezi și sovietici. O altă firmă franceză, „Prima film”, participă la realizarea în comun a unui film după romanul lui Pușkin „Dubrovski”.

După filmul „Călătorie peste trei mări”, cineaștii sovietici și indienii au trecut la realizarea altor coproducții. Scriitorii Evgheni Vorobiov și Ahmad Abbas, au consacrat scenariul lor prieteniei între popoarele sovietice și indiene. Filmul care va fi creat după acest scenariu, va face cunoscut marelui combinat siderurgic de la Bhilai, construit cu ajutorul specialiștilor sovietici. Filmările vor avea loc atît în U.R.S.S., unde specialiștii indieni își însușesc experiența industriei sovietice, cît și în India, unde specialiștii sovietici ajută poporul indian să-și făurească propria sa mare industrie.

Cu cineaștii polonezi, s-a convenit turnarea unui film în coproducție după jurnalul lui Nikolai Kunicki, conducătorul unui detașament de partizani polonezi. Titlul provizoriu este „Pădurea”. Un alt film va fi realizat în colaborare cu studioul Wandei Iakubovska. Materialul literar care stă la bază este cartea scriitorului polonez Igor Neverly, „Flăcăul stepelor din Salsk”.

De cîtăva vreme, se află la Moscova, scriitorii chinezi Lin Șan și Kan Uan-se. Împreună cu scriitorul Vadim Kojevnikov și regizorul E. Dzigan ei lucrează la scenariul unui film închinat prieteniei frățești dintre popoarele Uniunii Sovietice și Chinei. Filmul este intitulat „Vînt de răsărit”. Cineaștii sovietici și chinezi lucrează de asemenea,

în colaborare la un film de desene animate, după basmul chinez „Micul Nuo Ța salvează orașul”.

Scriitorul ucrainean Savva Golovanivski va pleca în curînd la Budapesta, spre a lucra în colaborare cu colegi unguri, la scenariul filmului „Mathé Zalka”. Filmul va evoca figura eroului popular ungur care a luat parte la Revoluția din 1917.

Anul acesta se va turna de asemenea în coproducție filmul sovieto-albanez „Furtună în Albania”, consacrat luptei de eliberare a poporului albanez.

Patru coproducții sînt prevăzute cu cineaștii cehoslovaci:

„Iulius Fucik”, „Prietenii de la mare”, „Parașutism de noapte” și „Stele de mai”, ultimul consacrat luptei comune purtate de soldații sovietici și cehoslovaci pentru eliberarea orașului Praga.

Scriitorul român Mihnea Gheorghiu lucrează la scenariul filmului „Tudor”, o coproducție închinată eroului național al poporului nostru, Tudor Vladimirescu.

N. Ohlopkov artist al poporului din U.R.S.S., și-a rezervat misiunea complicată dar interesantă de a ecraniza „Iliada” lui Homer, în colaborare cu regizorul grec C. Zervos.

„Homo homini...”

O nouă fantezie muzicală

De curînd în studioul „Mosfilm” a fost terminat un nou film în regia lui Grigori Alexandrov. Autorii lui l-au numit „fantezie muzicală”, și fantezia aceasta este foarte originală.

Împreună cu personajele filmului, spectatorul întreprinde o călătorie interesantă în răsăritul Uniunii Sovietice, peste lacul Baikal, de-a lungul furtunoasei Angara; el poate să vadă cum se nasc noi orașe și bieruri, noi hidrocentrale șiazine. Pe tărîmul fluviului siberian Irkut ascultă un cîntec de leagăn indonezian, iar pe o șosea siberiană asistă la concert

— În timpul Festivalului de la Moscova — a declarat regizorul G. Alexandrov, inițiatorul noii metode — am filmat spectacole interesante și pitorești prezentate de delegații sosiți din toate colțurile lumii. Dansatori, cîntăreți, artiști etc. au fost filmati la „Mosfilm” pe un ecran special. Astfel am căpătat pe peliculă imaginea lor, iar în jur a rămas loc liber pe care se putea filma, tot ce doream. Cînd festivalul s-a terminat am pornit într-o lungă călătorie prin țară spre a filma locul acțiunii viitoare producții. Dacă această feerie documentară ar fi fost filmată după metoda o.

Scenă din film.

REFLECTOR

In Estonia, la Tallin, se turnează un nou film pentru ecran lat, intitulat „Căpitan de rangul întii”. Alături de artiștii estoni O. Eskola, V. Arhipenko, apar cunoscuții Boris Livanov, Vladimir Emelianov și M. Orlov.

Serghei Gherasimov este autorul scenariului noului film „Inima nu uită”, terminat recent în studioul „Maxim Gorki” din Moscova.

La Teatrul Mic de operă din Leningrad a fost pusă în scenă opera „Esmeralda” de A. Dargomijski. Peste un secol desparte ultima reprezentare cu „Esmeralda” de noul spectacol al Teatrului Mic. (Spectatorii petersburghezi au văzut pentru ultima oară „Esmeralda” în 1853).

Teatrul „Mossoviet” a organizat recent un concurs original. Realizarea decorurilor noului spectacol „Cornelia” a fost încredințată, prin concurs, unor pictori scenografi tineri. Intrecerea — care a scos la iveală o serie de talente remarcabile — a dat cîștig de cauză tinerilor Stenber și Selvinskaja.

Studioul central de filme documentare a terminat un film închinat vieții și activității lui Serghei Eisenstein.

Din inițiativa Ministerului Culturii al U.R.S.S. pentru prima dată vor fi prezentate pe ecranele sovietice filme realizate de amatori. Este vorba de „Am fost pe pămînturile desțelenite” — film realizat de studioul de amatori de pe lângă Universitatea din Moscova, și „In Pamir”, realizat de maestrul sportului M. Anufrikov.

lul unei orchestre de jazz italiene.

Cum sînt posibile toate acestea?

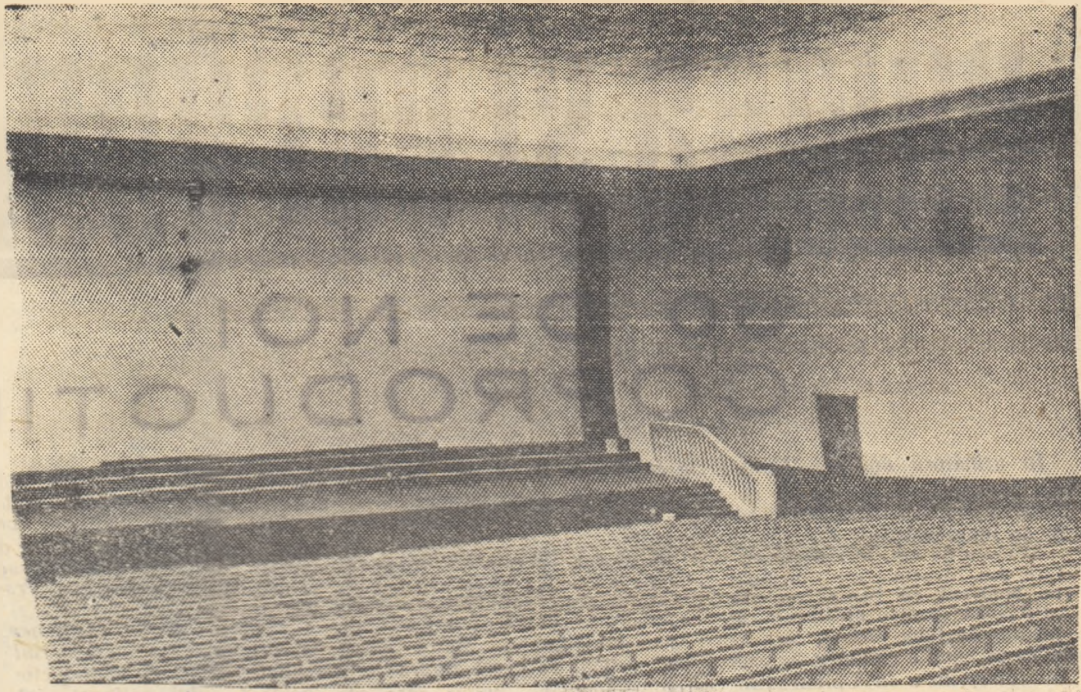
Originalitatea noului film constă în faptul că este turnat în întregime prin folosirea procedurii filmării combinate. Această metodă era utilizată pînă acum numai pentru trucaje în scenele cu incendii, lupte aeriene, navale sau de uscat etc. Autorii filmului „Homo homini...” au hotărît pentru prima oară să folosească de la început pînă la sfîrșit numai filmarea combinată.

Această metodă constă în filmarea separată a persoanelor și a mediului în care acționează ele. Două fotografii diferite, făcute în perioade diferite și de proporții diferite, sînt apoi cuprinse pe o singură peliculă. Acest lucru deschide cinematograful posibilități neobișnuite.

bișnuită ne-ar fi trebuit zeci de milioane de ruble și foarte mult timp.

Autorii și-au intitulat filmul „Homo homini...” combătînd în fiecare secvență dictonul lumii capitaliste: „Homo homini — lupus”. Ei îi opun alt dicton, sau mai bine zis alte dictoane, care și găsesc loc în inimile oamenilor pașnici și cînștiți din toată lumea: „Omul este tovarășul omului”, „Omul este prietenul omului”, „Omul este fratele omului”.

La începutul filmului, titlul se conturează din urmele de foc ale rachetei care duce în Cosmos primul satelit sovietic al Pămîntului. Iar cînd filmul se termină, în loc de obișnuitul „sfîrșit”, trei sateliți sovietici, porniți în lumea stelelor, lasă în Univers o diră de foc din care se încheagă cuvintele: „Omul este prietenul omului”.

Interiorul noului cinematograful „Progres” din Moscova

Secretele educației

Pare că totul merge bine, de la sine, când, brusc, apare în educația copilului o problemă grea în fața căreia părintele rămâne dezorientat. Și atunci ei se adresează cârților de pedagogie sau pedagogilor în persoană, cerându-le o rețetă miraculoasă cu ajutorul căreia să iasă din impas: „Ce să fac dacă fiul meu nu învață?” sau „Ce să fac dacă fiul meu minte?” Astfel de rețete nu există însă. Greselile care s-au acumulat ani de-a rândul nu pot fi remediate dintr-o dată, radical. Reeducarea este mai grea decât educarea. Părintii trebuie să se preocupe de problemele educației înainte de a se ivi vreo dificultate și tocmai pentru ca să nu se ivească dificultăți.

Să luăm, de exemplu, un moment important din viața copiilor cum este cel al intrării în școală. Nu toți copiii se comportă, cu ocazia acestui eveniment, la fel. Unii se adaptează cu ușurință noii forme de organizare a vieții lor, relațiilor cu învățătorii și colegii, muncii regulate. Alții însă nu — iar părinții lor pornesc în căutarea rețetelor. Desigur, ei pot fi ajutați. Dar cât de ușor ar fi mers totul dacă prin educația de până la 7 ani copilul ar fi fost pregătit pentru școală! Educarea treptată, din primii ani ai vieții, a dragostei copiilor pentru muncă, a comportării lor civilizate, a raporturilor prietenești cu alți copii — ar fi făcut ca adaptarea la viața școlară să se producă lin, fără zguduiri, fără complicații.

Sau un alt exemplu: intrând în adolescență, unii copii devin mai închiși în sine, mai încăpăținați, neglijează învățătura. Sint firești aceste manifestări? Se înțelege că nu. Ele pot fi evitate dacă formăm din timp la copii o voință călită, dacă le dezvoltăm un cerc larg de interese, dacă le insuflăm încredere desăvârșită în părinți și profesori, dacă scrijnim raporturile lor sincere, prietenești cu colegii și colegele lor.

După cum vedem, fiecare etapă a vieții copilului e pregătită în etapa anterioară și o pregătește pe cea următoare. Această constatare impune părintelui o optică specială: rezolvând fiecare problemă educativă prezentă, el trebuie să se întrebe în ce fel această rezolvare influențează asupra formării viitoare a copilului. Grijă pentru viitorul copilului se răsfringe asupra măsurilor prezente. Ne aflăm, de exemplu, în fața unui act de nesupunere al copilului. Nesupunerea ar putea fi ușor înfrântă printr-o constrângere violentă. Aceasta ar fi însă numai o rezolvare pentru prezent; n-o putem folosi, fiindcă ascunde, pentru viitor, primejdia de a face din copil un laș și un fărnac.

Exemplele s-ar putea înmulți la nesfârșit. Din toate rezultă că educația e un proces de durată, în neîntreruptă continuitate, fiecare măsură a noastră provocând reacții imediate dar puțin de-aia și urmări depărtate.

Aceste reflecții mi-au fost provocate de o carte deosebită pe care am citit-o de curind. Nu e scrisă de un specialist în pedagogie și nu înșiră legi sau principii. Este cartea unei mame sovietice care povestește simplu, cu o simplitate până de farmec, cum și-a crescut cei patru copii, făcând din ei adevărați fii ai patriei socialiste. Cartea — apărută în Editura de stat didactică și pedagogică — se numește „Insemnările unei mame” iar autoarea este K. V. Mahova. Aici nu se rezolvă una sau alta dintre problemele copilului la o anumită vîrstă, ci se prezintă — și tocmai în aceasta constă interesul ei pedagogic — procesul educativ în desfășurarea lui, din primele zile de viață a copilului, etapă cu etapă, până la sfîrșitul adolescenței.

Ar fi imposibil să înșiri toate problemele pedagogice pe care le ridică emoționantele însemnări ale Mahovei. De altfel, ele se împletesc și rezolvarea uneia ridică, uneori, alta. La început mama este preocupată, firește, de călirea fizică și de organizarea regimului de viață al sugarului — iar mama-cititoare învață cum se pot înălțura tonurile și plînsul fără rost al copiilor la această vîrstă. Citind despre atitudinea fratelui mai mare la nașterea celui mai mic, înveți cum trebuie pregătit copilul pentru ca să nu întâmpine cu ostilitate ci, dimpotrivă, cu grijă și dragoste, venirea pe lume a unui nou frate. Intrarea în

grădiniță și apoi în școală sînt evenimente importante, pregătite cu atenție. Părinții intervin în relațiile între frați pentru a deștepta grija celor mari pentru cei mici, admirația celor mici pentru cei mari. Inclinațiile copiilor sînt descoperite și dezvoltate. În timpul liber întreaga familie citește, vizitează muzee, organizează petreceri plăcute, cu cîntece și jocuri, pleacă în excursii în mijlocul naturii. Uneori tatăl își povestește amintirile de vechi partizan, luptător împotriva gărzilor albe. Copiii sînt mîndria de a crește într-o țară liberă, în care oamenii construiesc o viață nouă. Evenimentele zilei își au ecoul în familie, iar copiii se simt frați cu copiii de dincolo de hotare, care mai cunosc mizeria și suferințele pe care le aduce exploatarea capitalistă. Factorul educativ cel mai puternic îl constituie exemplul părinților, care se înțelege și se respectă, care sînt comunisti adevărați, strîns atașați intereselor popoului. Plini de tact, ei știu cînd și cum să intervină. Copiii li se adresează cu încredere, știind că pot conta oricînd pe înțelegere și ajutor.

Cartea „Insemnările unei mame” nu ne oferă nici o rețetă pedagogică. Ea ne oferă însă mult mai mult. Ea ne arată cum să organizăm viața familiei ca să formăm, din copiii noștri, oameni culti, curajoși, cinstiți, harnici, luptători pentru dreptate și dușmani ai opresiunii și necinstei. În ultimă analiză, ea ne învață cum să ne creștem copiii pentru a le asigura fericirea în viață. Există vre-un părinte care să nu dorească aceasta?

Mircea Ștefan

Poșta croazierii

I. CONSTANTINESCU — Craiova, 1 — La întrebarea 26 se acordă un punct pentru indicarea fiecărei uzine sau fabrici înzestrate total sau numai în parte cu utilaj sovietic. 2 — La întrebarea 27: nu pentru atletismul — luat în ansamblu — ci pentru diferite probe ale acestei discipline se acordă un punct. 3 — La întrebarea 28 se vor cita doar însemnările de călătorie apărute în volum sau broșură separată. 4 — La întrebarea 29 se vor enumera ansamblurile artistice sovietice care ne-au vizitat țara, indiferent de genul lor; enumerarea făcută în textul cuprins în buletin nu este limitativă. 5 — orice concurent poate participa la concurs dacă a realizat cel puțin 20 de puncte — deci cu un talon. Faptul că în buletin sînt cuprinse jocuri însumînd mai multe puncte decît sînt necesare pentru cele 3 taloane, se explică prin aceea că noi am intenționat să punem la dispoziția concurenților o varietate de probleme, lăsînd la latitudinea concurenților alegerea celor pe care să le rezolve. Evident că acel concurent care rezolvă toate problemele și aspiră la cucerirea primului loc pe regiune (numărul maxim de puncte) va trebui să anexeze la soluții numărul corespunzător de taloane, compunînd încă una sau două broșuri. 6 — Unde doriți.

S. A. — București. Vedeți mai sus, răspunsul nr 5: Concurenții din București pot trimite dezlegările și pe adresa redacției noastre.

MIHAELA FLORESCU — București. Granice este pluralul de la granic. Nu vă putem spu-

ne mai mult, căci v-am favorizat în dauna celorlalți concurenți. Căutați.

ALEXANDRU STANESCU — Arad. Deocamdată nu putem face pronosticuri. Vedeți și răspunsul adresat tovarășului I. Constantinescu. Ulterior vom publica amănunte în legătură cu felul cum se va desfășura croaziera.

CONSTANTIN IONESCU și SILVIU GEORGESCU — București. 1 — Careurile nu se anulează pentru greșeli mărunte 2 — Vedeți răspunsul adresat tov. I. Constantinescu.

MARIA BANBU — București. 1 — În broșură aveți tabloul cu adrese. 2 — Cu cerneală. 3 — Faptul că nu răspundeți la toate întrebările nu duce la eliminarea din concurs, ci doar face să vă scadă intrucitva șansele.

ION DUȚICA-Hirșova. Aveți răbdare, pînă după încheierea concursului, cînd vom publica amănunte în legătură cu desfășurarea croazierii.

SEVERIN BUCEVSCHI-Constanța. 1 — Da, gratuite. 2 — Vedeți răspunsul adresat tovarășului I. Constantinescu. 3 — Ambele variante sînt valabile.

E. SIGUR-Birlad. 1 — N-am înțeles ce vreți să ne întrebați. 2 — Răspunsul trebuie să-l dați dv. Noi îl vom da după încheierea concursului. 3 — Firește că da.

TRAIAN MOȚ-Lipova. Vedeți punctele 2 și 5 din răspunsul adresat tovarășului I. Constantinescu.

ERATA

La careul „Pe scenă și ecran”, definiția corectă pentru al 2-lea cuvînt de la 13 vertical este: „film italian”.

Concurs de REPORTAJE

„VEAC NOU” organizează un concurs de reportaje (note de drum) despre Uniunea Sovietică. Concursul este deschis tuturor celor care au vizitat în ultimii ani Uniunea Sovietică, cu excepția membrilor Uniunii Scriitorilor.

Concursul este dotat cu următoarele premii:

- 1 PREMIU I în valoare de 3.000 lei
- 2 PREMII II a câte 2.000 lei
- 5 PREMII III a câte 1.000 lei
- 10 MENȚIUNI a câte 300 lei.

Doritorii a participa la concurs vor trimite manuscrisele, scrise citeț, pe o singură față a hîrtiei, pînă la 15 august cît pe adresa redacției, menționînd pe plic: „PENTRU CONCURSUL DE REPORTAJE”. Reportajele vor fi însoțite de o notă în care se va indica numele, adresa și profesiunea autorului precum și data cînd a vizitat Uniunea Sovietică.

Pentru eventuale lămuriri suplimentare, participanții se pot adresa în scris redacției.

Incheind ASIGURARI DE VIATĂ LA ADAS

dați dovadă de

PREVEDERE

realizată

ECONOMIE

participați la

TRAGERILE LUNARE DE AMORTIZARE

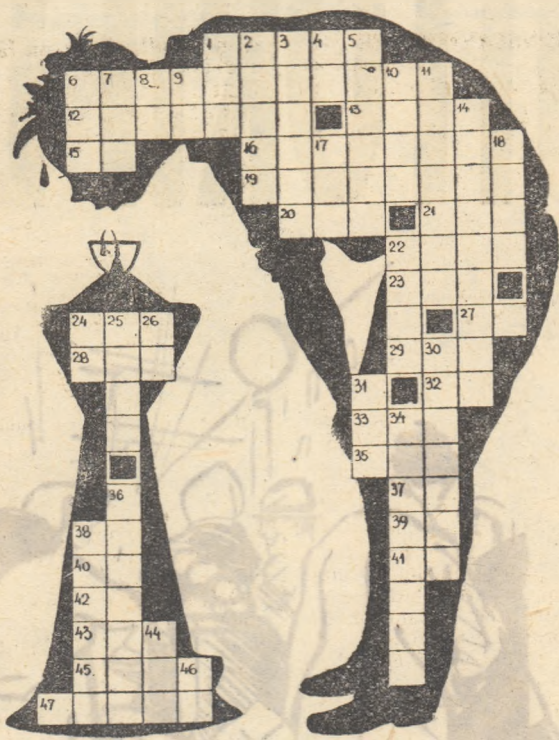
Luni 28 iulie
PREMIERA
 la cinematografele
REPUBLICA
 și BUCUREȘTI

Simpaticul nostru DOCTOR

O PRODUȚIE A STUDIOURILOR SOVIETICE

UF, CĂLDURILE!

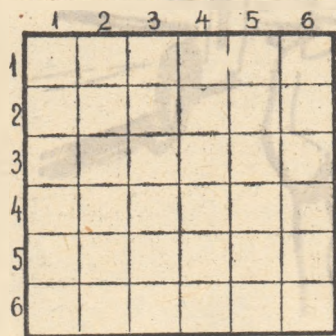
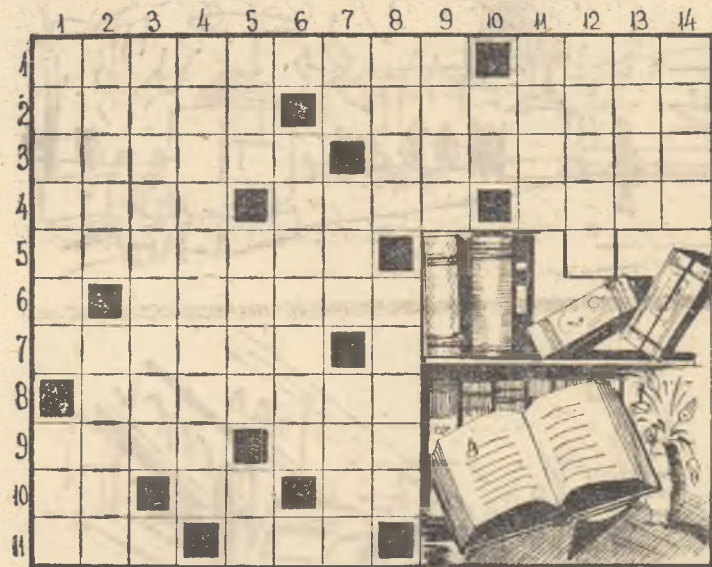
ORIZONTAL: 1) Ințeapă și toși e căutat vara; 6) Consumate de cei care fac cură (2 cuv.); 12) Iarnă adusă în cămară, nu simți astfel că e vară; 13) Artistă celebră; 15) Conjunție pe portativ; 16) Posesori; 19) Convorbiri în care se bate apa în piua; 20) Localizare; 21) Obiectivul institutelor de cosmetică; 22) O insulă de verdeață în pustiu; 23) De două ori Mia!; 24) Fructul arborelui oba; 27) Ințeapă mai rău ca sifonul; 28) Apă care... sare; 29) Măsură chineză; 32) Bezea; 33) ...bala portocala!; 35) Din rizomul lui se face o băutură cu efecte diuretice; 37) Mielul e supărat...; 38) ...și gîsca nemulțumită; 39) Dialect francez; 40) Hectolitru; 41) Neon; 42) Eduard; 43) Trag cu urechea; 45) Corp; 47) Surorile dulci ale zarzărelor.

VERTICAL: 1) Partea unui peisaj; 2) Spinteca apă; 3) Cripotogamă care trăiește prin locuri umede și umbroase; 4) Sau; 5) Asudă; 6) A stat mult la soare; 7) Pentru băut sirop; 8) Zar la table; 9) Pronume muzical; 10) Violet; 11) Ventilator manual; 14) Fintină țșnitoare; 17) Nu scot nici o vorbă; 18) Oraș german cu o fabrică de instrumente de precizie; 22) Persistă și în toiu verii pe crestele Everestului; 24) Golf la Marea Nordului; 25) Cea mai populară băutură estivală; 26) Telegar; 30) Două cuvinte neprețuite în toiu caniculei; 31) Animal... băubil; 34) Băutură apreciată pe căldură; 36) Când termometrul urcă vertiginos; 38) Apă în... blocuri! 44) Aversă la domiciliu; 46) Deasupra.
Cuvinte rare: Iba, Tan.

DESPRE CĂRȚI

Orizontal: 1) Carte liliputană — A apărut pentru-nția... 2) Lucrare literară — Primul cititor al unei cărți 3) Foaie de carte — Un volum ieșit din tipografie 4) Gir!ă de chejali — Griu turcesc — Face haz de ce citește 5) Pe fundul eprubetei 6) Când găsești o carte rară 7) Eădu năvală 8) A ajuns celebru povestindu-și amintirile 9) Indică costul unei cărți. — Literă ebraică 10) Nu-ți lipsește cartea aceasta — Editura de Stat — Analele Academiei 11) Antilopă etiopiană — Volum.

Vertical: 1) Epiderma unei cărți — Cea mai mică pagină 2) Iese de sub tipar — Bibliotecă improvizată în iatacul buniții 3) Profesioniștii Marietei Sadova 4) Vehicule folosite de difuzorii de presă 5) Rainis, poet revoluționar leton — Acuil de naștere al cărții — Ștefan 6) Un volum care distrează 7) Spelează — A răsuna — Vitrina librăriei 8) A face lectură — Șcuza tipografului 9) Bou sacru 10) Operă 11) Vinător patruped 12) Femeie romană plină de curaj 13) Călătoria aeriană 14) Bășicuțe în gură (med.).
Cuvinte rare: Tet.

PĂTRAT

ORIZONTAL: 1) Republică sovietică autonomă cu capitala Kazan; 2) Fluviu care se varsă în Marea Laptev; 3) Icre de calitate inferioară, sărate și conservate în butoaie; 4) Descurajat; 5) Brațul pomului; 6) Prezentat.

VERTICAL: La fel.

FILATELIE

Expoziția filatelică „București 1958”

Expoziția „București 1958”, prima manifestare filatelică de amploare din Capitală în ultimul sfert de veac, și-a deschis porțile la 12 iulie a.c. Cu o diferență de numai câteva zile, ea coincide cu împlinirea a o sută de ani de la apariția primelor mărci poștale moldovenești, faimoasele „capete de bour”.

De la obiectele — deacum istorice — expuse în secția prefilatelică, pînă la cele mai recente emisiuni care sărbătoresc lansarea sputnicilor, de la mărcile clasice pînă la temele cele mai variate ale filateliei constructive, prin fața vizitatorilor se perindă cele mai variate domenii de colecționare.

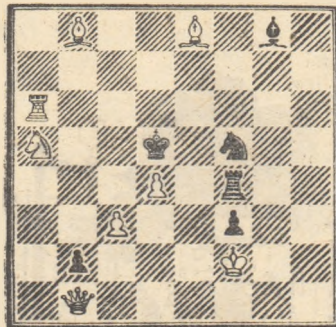
Piesele din sectorul prefilatelic se împletesc direct cu istoria. Scrisorile expuse de Muzeul Regional al Banatului ne transpun în viața Ardealului la începutul veacului trecut. Dintre celelalte expozate prefilatelic, multe sînt evocatoare: scrisori dezinfectate în carantine pe vreme de ciumă și holeră, ziare francate cu stampile de taxare, aproape contemporane cu campaniile împotriva lui Napoleon, scrisori cifrate cu diligențele și poștalioanele pe vremea Regulamentului Organic și atîtea altele...

Ceva mai departe, în secția tematică se oglindesc toate aspectele vieții moderne: lupta pentru construirea socialismului, lupta pentru pace, eroii ai clasei muncitoare. Revoluția din Octombrie, activitatea sindioală mondială. Anul Geofizic Internațional, marile aniversări culturale. Zeci de alte colecții tematice dovedesc atît dragostea filateliștilor pentru această ramură cît și marea importanță pe care o are filatelia ca factor cultural și documentar.

Expoziția „București 1958” este o fază pregătitoare pentru marea Expoziție internațională a centenarului, care va avea loc în noiembrie. Ea va permite să se tragă multe învățăminte, să se realizeze progrese tot mai mari în modul de expunere, și va contribui de asemenea în mare măsură la difuzarea filateliei în mase.

ȘAH ■ ȘAH ■ ȘAH

Problema nr. 15
G. Sviatov (Penza)
Din concursul revistei „Șahmat v SSSR”, 1958

Mat în 2 mutări
(Alb: Rf2, Dbl, Ta6, Nb8, Ne8, Ca5, Pp. c3, d4.
Negru: Rd5, Tf4, Ng8, Cf5, Pp. b2, f3).

Soluția problemei nr. 12
(I. Draiska)

Această problemă (Alb: Rh2, Tc6, Tc7, Nb2, Cg2, Cg3, Pp. d2,

e2, f2 Negru: Rd5, Ta4, Na7, Cg8, Ch6, Pp. f7, g4, h3. Mat în 4 mutări) are următoarea soluție: 1. d3! (amenință 2. e4+T:e4 3. d:e4 mat) după care survin mai multe variante: 1... Td4 2. Ce3+ Re5 3. Cc4+ Rf4 4. Nc1 mat (dacă 3... Rd5 4. Td6 mat); 1... Nd4 2. Cf4+ Re5 3. Tc5+ Rd6 4. Ce4 mat (3... R:f4 sau f6 4. Ch5 mat), 1... Nc5 2. T:c5+ Re6 3. T5c6+; 1... f5 (sau Cf6) 2. e4+ T:e4 3. d:e4+.

Soluția problemei nr. 13

(S. Kolesnikov)

Poziția are multe piese (Alb: Ra2, Dh7, Tb5, Td1, Na3, Cc6, Cf5, Pp. a4, a5, b2, d6, g6, h4. Negru: Rc4, Dh2, Ng1, Ce6, Ch8, Pg2, mat în două mutări) și la prima vedere s-ar părea că albul dă mat ușor regelui negru aproape lipsit de apărare. Soluția este însă dificilă: numai cu 1.Dh7.e7! poate obține albul matul în două mutări. Variantele principale sînt: 1... Cf4 2. Ce5 mat; 1... Cd4 2. Tc5 mat; 1... Cc5 2. Tb4 mat; la alte mutări ale calului 2. De2 mat.

Echipea U.R.S.S. pentru a treia oară învingătoare în meciul cu Iugoslavia

La Zagreb s-a disputat recent cel de-al treilea meci între echipele reprezentative ale Uniunii Sovietice și Iugoslavia. Înfrînirea a fost extrem de interesantă datorită faptului că de data aceasta în fața celei mai bune formații iugoslave, șahiștii sovietici n-au aliniat cea mai puternică garnitură de care dispuneau.

Cu toate acestea, șahiștii sovietici au obținut și de astă dată victoria, cu scorul de 19½ : 12½.

În meci s-au jucat multe partide foarte interesante și valoroase din punctul de vedere al evoluției teoriei. Pentru citorii noștri am ales o frumoasă victorie a cunoscutului mare maestru internațional Paul Keres:

Partida spaniolă

Alb: P. Keres

Negru: S. Gligoric

1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 a6 4. Na4 Cf6 5. 0-0 Ne7 6. Cc3 b5 7. Nb3 d6 8. Cd5 Nb7 (Pînă aici la fel ca în recenta partidă Keres-Barcza, meciul R. P. Ungară-R.S.S. Estonă, în care marele maestru maghiar s-a apărat cu 8...0-0) 9. C:f6+ N:f6 10. Nd5 Dc8 11. Te1 0-0 12. c3 Ce7 13. Nb3 c5 14. d4 Dc7 (S-a ajuns la o poziție asemănătoare cu sistemul Cigorin) 15. a4 Nc6 16. a:b5 a:b5 17. T:a8 T:a8 18. Ng5! c4 (Nu 18... N:g5? 19. C:g5 c4 20. Dh5) 19. N:f6 g:f6 20. Nc2 Cg6 21. h4 Rh8 22. g3 Tg8 23. Rh2 Dd7 24. Cd2 Nb7 25. Df3 De6 26. d5 De7 27. Ta1 Ta8 28. T:a8 N:a8 29. b3 c:b3 30. C:b3 Rg7 (Eliberează dama de la apărarea pionului f6) 31. h5 Cf3 32. Nd3 (Pionul '5 nu mai poate fi apărat) 32... Dd7 33. De2 f5 (O încercare de contraatac care nu reușește) 34. N:b5 Dc8 35. c4 h5 36. Cd2 Ch7 37. e:f5 Cf6 38. Ce4 D:f5 39. C:d6 Cg4+ 40. Rg1 D:h5 41. f3 Cf6 42. De3 și negrul a cedat.

Soluțiile concursului nostru „Vacanța 1958 la Moscova”

Primăvara (12 puncte)

ORIZONTAL: 1) Cocori — Giza 2) Omizi — Prier 3) Por — Plia — Fa 4) Alecsandri 5) Cosman — I — Rs 6) Ge — T — Ana — T. 7) Ca — Martișor 8) I — Ce — Ea — Una 9) Roade — Cadou 10) Iubire — Mars 11) Pa — Caisi — As.

Aritmogrif literar (8 puncte)

ORIZONTAL: Lermontov — Gonciarov — Gorki — Nekrasov — Krilov — Cehov — Turgheniev — Pușkin — Gogol.

VERTICAL: De la A la B — Makarenko.

Artimogrif cinefil (5 puncte)

ORIZONTAL: Sadko — Prologul — Circul — Volnița — Ghimpele — Incoțro — Malva — Înălțimi.

VERTICAL: — De la A la B — Sorohova.

Ei și ele (10 puncte)

ORIZONTAL: Dalila — Lenta 2) Axinia — Ana — C 3) Senin — Scena — Animale — Iară 5) Tsa — Avid — H 6) Get — Cretana 7) A — Elvira — Ada 8) Le — I — Salt — NN 9) Ileana — Iatac 10) Neg — E — Fată — U 11) Analiza — Asit 12) Aluniță — Eva.

Biverb sportiv (5 puncte)

Larisa Latinina

Fuga consoanelor (5 puncte)

Micii Burghezi
Dușmanii
Azilul de noapte
Copiii soarelui
Cei din urmă.

Rebo (2+4+2) (5 puncte)

Radicev

La volan (8 puncte)

ORIZONTAL: 1) Șofer — Roșu — Motor 2) Volan — Mașina — Auto 3) Iser — Zid — Rind — Tit 4) Re — Ucenic — Circuli 5) Tatra — Aorta — urnit 6) E — Uimit — EE — Imi — A 7) Jur — Înaltata — Cd — Z 8) Lido — Mare — Uni 9) Lesin — Ax — Șasiu 10) Rîme — Iuțea.

Flori (7 puncte)

ORIZONTAL: 1) Grădina — Albi 2) Lalea — Petale 3) Iris — Iasonii 4) Cinema — Elin 5) Iti — Alun — Ida 6) Na — Act — Total 7) Atit — Agapa — 0 8) Inia — O — E — Ae 9) C — Crini — Ross 10) Amenda — Aera 11) Iată — Dantela 12) Sie — Dalie — Ta.

Cvintet feminin (5 puncte)

ORIZONTAL: 1) Velina 2) Ramasa 3) Pagina 4) Notița 5) Valiza.

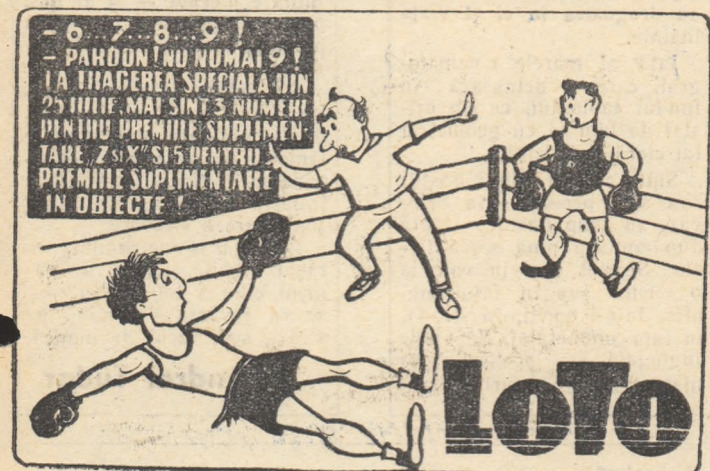
Fuga consoanelor (5 puncte)

ORIZONTAL: — Ana Lu-gojana — Lăsați-mă să cînt Culegătorii de stele — Plutașii de pe Bistrița.

Criptografie (12.3.6) (5 puncte)

Învățătoarea din Șatrii.

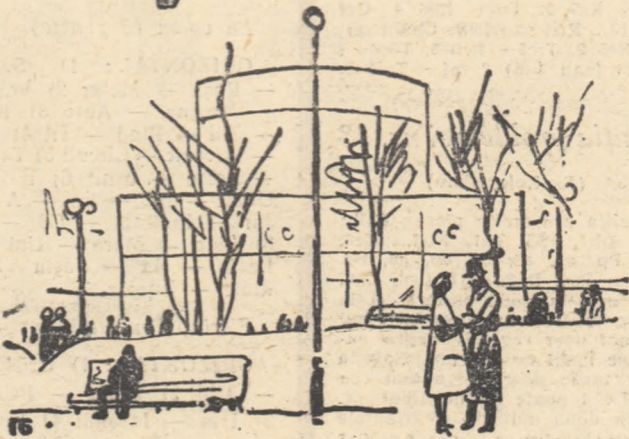
(continuare în n.rul viitor)

METROPOLA și LOCUITORII EI

Schițe de N. Bunin

Pentru un străin, Moscova se imprimă viziunii sale, delimitată de marile artere, de piețele ei vaste și de clădirile majestuoase, structurate într-o ordonanță armonioasă. De la prima privire, el încearcă o comparație și aceasta își are termenii în amintirile lui de om umblat sau nu. Dar, de oriunde ar veni, turistul este uimit și copleșit de măreția Moscovei, de spațiile ei întinse sau de blocurile imense, de monumentele impunătoare, organizate la o scară de dimensiuni încă neîntâlnită în alte metropole: aceea a capitalei celei mai mari țări din lume.

Dar orașul, pentru a fi cunoscut, trebuie trăit. Viața lui trebuie îmbrățișată pe îndelete, în priveliștile lui intime, care nu se dezvăluie de la prima privire și pe care trebuie să le aștepti câteodată mult, până să le afli în

lumina lor cea mai semnificativă. Cu atât mai mult o metropolă ca Moscova, care, de la început se impune, depotrivă prin majestatea arhitecturii ei monumentale, ca și prin pulsația intensă a străzilor ei.

O asemenea viziune, familiară, caldă și vibrantă, ca un Baedeker liric al marelui oraș, ne oferă seria de schițe a pictorului N. Bunin, intitulată semnificativ „Moscova și moscoviții”.

Este, în această serie de schițe, de notații grafice fugitive, mai degrabă perspectiva orașului privit dinăuntru, cu sentimentul omului care trăiește mai mult poezia patetică a vieții lui intense decât frumusețea epică a monumentelor lui. Căci ceea ce surprinde în acest ciclu de schițe al pictorului Bunin este faptul că, zăgrăvind Moscova, el n-a înțeles să ne

arate edificiile reprezentative, ci momentele sau aspectele semnificative ale străzii. Nu întâlnim în desenele sale, nici Kremlinul, nici biserica Vasili Blaženii, nici Universitatea Lomonosov, ci strada cu mișcarea ei năvalnică dintre zidurile clădirilor. Simți aci, în mersul pietonilor, un ritm viu, dar fără accentul de precipitare al grabei, care în marile orașe occidentale, alternează cu lincezeala plimbării fără țintă.

Peisajul citadin înfățișat de Bunin ne apare umanizat, în scene lirice sau dramatice, sugerate prin câteva linii subtile ale „croquis”-ului.

Strada nu e mereu aceeași, fiindcă și ea are programul ei, orele ei, lumina ei cea mai avantajoasă, care o caracterizează cel mai potrivit.

Iată lumina soarelui dulce și blind de primăvară, care scaldă spațiile clare ale unei

vaste piețe, din fața intrării unui parc. În fund, troleibusele, ca niște cărăbuși uriași, împiedicați în urzeala firelor electrice, par că au rătăcit afară din parc.

Este aci, în citeva trăsături sumare, schițată toată acea poezie a parcului public, cu copiii care se joacă sub privirea obladuitoare a părinților. Și pe alei, desenul a surprins citiva copii, cu baloanele, cu mingile, în freamătul neastimpărat al jocului, voioși, iluminați de bucuria culorilor, a mișcării, a luminii.

Pictorul își surprinde orașul în orele de răgaz ale după-amiezii, când oamenii au terminat lucrul și pasul lor e mai liniștit, în drum spre o întâlnire sau spre un spectacol. Așa cum sînt acești doi tineri îndrăgostiți, care parcă nici nu observă troleibusele ce trec în viteză. Bucuroși că s-au văzut, au dragostea în ei și viața înainte.

Iată și marele cînematograf, care se detașează în fundul tabloului, ca un cristal de lumină cu geometria lui clară și precisă.

Sînt aceiași îndrăgostiți sau altă pereche. În orice caz, au timp destul: toată după-amiaza pînă seara tîrziu. Se pot opri în voie la o vitrină sau în fața unui afiș, lată-i opriți, în stradă, în fața unui etalaj. Se vinde înghețată și portocale ca niște zîmbete aurii, ase-

meni bucelor vinzătoarei, a-semeni razelor soarelui care scaldă peisajul.

A fost un film frumos. Au petrecut o după amiază plăcută. Tinerii îndrăgostiți s-au regăsit în chipurile simpatice ale eroilor și au trăit o clipă dorințele, aspirațiile, către care năzuiesc cu toată vigoarea tinereții lor. Dar e tîrziu; banca de-alături nu-i mai reține:

— Atunci, pe mine, la Tretiakov; ne-am înțeles!

— Vino mai devreme, fiindcă avem bilete pentru seara, la teatru...

Dar se inserează. Luminele orașului s-au aprins, concentrindu-se ca niște reflecții asupra străzii. Au sosit și ziazele de seară și la chioșcul din colțul străzii e coadă. Un cititor grăbit deschide ziarul. E nerăbdător să afle noutățile zilei sau vrea să consulte lista spectacolelor? E singur — familia e plecată — și ar dozi poate să petreacă o seară plăcută, la teatru sau la cinema.

S-a întunecat de-a binelea. Cerul e negru, dar strada e scaldată de luminile lămpilor și de strălucirea vitrinelor. E tîrziu, dar strada trăiește intens suvoitul mulțimii care o străbate.

Prin gurile metro-ului, orașul înghite suvoitul de oameni, care, a doua zi, în zori, se va revărsa din nou pe străzi, spre locul de muncă.

Andrei Tudor